

Kompania e Sigurimeve Illyria sh.a.

PASQYRAT FINANCIARE

PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2018

ME RAPORTIN E AUDITORIT TË PAVARUR

Përmbajtja

	Faqe
Raporti i Auditorit të Pavarur	
Pasqyra e pozicionit financiar	1
Pasqyra e të ardhurave gjithpërfshirëse	2
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet	3
Pasqyra e rrjedhës së parasë	4
Shënimet për pasqyrat financiare	5- 44

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

Për aksionarët dhe menaxhmentin e Kompania e Sigurimeve ILLYRIA sh.a.

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Kompania e Sigurimeve ILLYRIA sh.a. (*"Kompania"*), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar me 31 dhjetor 2018, dhe pasqyrën e fitimit apo humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhjes së parasë për vitin e përfunduar dhe shënimet lidhur me pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozitën financiare të Kompanisë me 31 dhjetor 2018 dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e mbyllur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Bazat për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare, pjesë e raportit tonë. Ne jemi të pavarur nga Kompania në pajtim me Kodin e Etikës për Kontabilistët Profesionistë (Kodi IESBA) dhe me kërkesat etike që janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë, dhe ne kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë.

Çështje tjetër

Pasqyrat financiare të kompanisë për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2017, janë audituar nga një tjetër auditor, i cili ka shprehur një opinion të pamodifikuar në këto pasqyra financiare më 23 shkurt 2018.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre që janë të ngarkuar me Qeverisjen e Pasqyrave Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të dhe për kontrollin e brendshëm që menaxhmenti përcakton, është e domosdoshme për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Kompanisë për të vazhduar aktivitetin, duke zbuluar, sipas rastit, çështjet që kanë të bëjnë me vazhdimësinë e biznesit dhe duke përdorur bazën e vijimësisë të kontabilitetit, përveç nëse menaxhmenti synon të likuidojë Kompaninë ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka alternativë reale, përveç se ta bëjë atë.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Kompanisë.

Përgjegjësitë e auditorit për auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë që të ofrojmë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare në tërësi janë pa gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe për të nxjerrë një raport të auditorit që përfshin opinionin tonë. Sigurimi i arsyeshëm është një nivel i lartë sigurie, por nuk është një garanci se një auditim i kryer në përputhje me SNA-të do të zbulojë gjithmonë gabimet materiale kur ekzistojnë. Keqdeklarimet mund të lindin nga mashtrimet apo gabimet dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose në tërësi, ato në mënyrë të arsyeshme pritet që të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me ISA, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticizëm profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e keqdeklarimeve materiale të pasqyrave financiare, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit, hartojmë dhe kryejmë e procedura të auditimit të që i përgjigjen këtyre rreziqeve dhe marrim prova të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një keqdeklarimi material që rezulton nga mashtrimi është më i lartë se ai që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë fshehje, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptim të kontrollit të brendshëm që ka të bëjë me auditimin, me qëllim të hartimit të procedurave të auditimit që janë në përshtatshme me rrethanat, por jo me qëllim të shprehjes së një opinioni mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të Kompanisë.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe shpalosjeve të bëra nga menaxhmenti.
- Konkludojmë në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të menaxhimit të bazës së vijimësisë të kontabilitetit dhe në bazë të provave të auditimit të fituara, nëse ekziston një pasiguri materiale që lidhet me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e Kompanisë për të vazhduar aktivitetin. Nëse konkludojmë se ekziston një pasiguri materiale, na kërkohet të tërheqim vëmendjen në raportin e auditorit tonë në shpalosjet përkatëse në pasqyrat financiare ose, nëse këto dhënie informacionesh shpjeguese janë jo adekuate, të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në provat e auditimit të fituara deri në datën e raportit të auditorit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që kompania të pushojë së vazhduari aktivitetin.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë dhënien e informacioneve shpjeguese, dhe nëse pasqyrat financiare përfaqësojnë transaksionet dhe ngjarjet në mënyrë që të arrihet një paraqitje e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen, ndër të tjera çështje, fushëveprimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, duke përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Deloitte Kosova sh.p.k.

Deloitte Kosova sh.p.k.
Rr. Lidhja e Pejës, Nr. 177,
Prishtinë, Republika e Kosovës
Nr. regjistrimit: 80452632
21 shkurt 2019

Arta Limani

Arta Limani
Partnere e angazhimit

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Pasqyra e pozicionit financiar

Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (vlerat në Euro)

	Shënim	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Pasuritë			
Prona dhe pajisjet	7	3,024,465	3,078,694
Pasuritë e paprekshme	8	51,431	63,546
Gjithsej pasuritë jo-qarkulluese		3,075,896	3,142,240
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	9	4,823,215	4,185,932
Të arkëtueshmet nga agentët dhe klientët	10	537,477	481,945
Pasuritë tjera	11	332,255	318,791
Pjesa e risiguruesve për detyrimet e siguruara	12	907,012	667,910
Kostot e përvetësuara të shtyra	13	564,830	453,143
Depozitat me afat	14	5,229,760	5,722,441
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	15	811,799	605,277
Gjithsej pasuritë		16,282,242	15,577,679
Ekuiteti			
Kapitali aksionar	16	5,428,040	5,428,040
Teprica e rivlerësimit		1,020,305	884,329
Humbjet e akumuluar		(2,663,999)	(2,273,200)
Gjithsej ekuiteti		3,784,346	4,039,169
Detyrimet			
Detyrimet nga kontrata e sigurimit –Rezerva e dëmeve	17	8,215,365	7,428,559
Detyrimet nga kontrata e sigurimit- Primet e pa fituara	18	2,683,936	2,634,505
Të pagueshmet nga sigurimi	19	553,645	732,993
Të pagueshmet tjera	20	323,345	672,781
Huatë	21	642,000	-
Të ardhurat e shtyra	22	79,606	69,672
Gjithsej detyrimet		12,497,897	11,538,510
Gjithsej detyrimet dhe ekuiteti		16,282,242	15,577,679

Pasqyrat financiare të paraqitura në faqet 1 deri 48 janë miratuar për publikim më 21 shkurt 2019 nga:

 Shefik Gërboveci CFO		 Gianni Sokolić CEO
--	---	---

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Pasqyra e fitimit ose e humbjes dhe e të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse

Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (vlerat në Euro)

	Shënim	2018	2017
Primet e shkruara bruto	23	9,377,074	8,298,476
Tatimi mbi primet		(468,854)	(414,924)
Ndryshimi në provizionin bruto për primet e pafituara	18	(49,431)	(447,098)
Primet e shkruara neto		8,858,788	7,436,454
Primet e ceduara ndaj risiguruesve	23	(828,314)	(791,677)
Pjesa e risiguruesve në ndryshimin e provizionit për primet e pafituara	12	(16,688)	68,659
Të ardhurat neto nga primet e sigurimit		8,013,787	6,713,436
Të ardhurat nga investimet	26	198,161	151,653
Kthimet nga risigurimi		228,495	1,011,935
Komisionet e risigurimit		151,756	127,374
Të ardhurat tjera	26	442,615	303,650
Gjithsej të ardhurat		9,034,815	8,308,048
Humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve		(5,800,115)	(4,473,663)
Shpenzimet e interesit		(17,922)	(7,843)
Shpenzimet e marrjes në sigurim	24	(994,789)	(808,303)
Pjesa e shpenzimeve të BKS-së	25	(600,046)	(608,055)
Shpenzimet administrative	27	(2,012,742)	(2,186,608)
Gjithsej humbjet dhe shpenzimet		(9,425,614)	(8,084,472)
Fitimi neto për vitin		(390,799)	223,576
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse			
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse /shpenzimet nga rivlerësimi i Letrave me Vlerë		135,976	118,486
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		(254,823)	342,062

Shënimet nga faqe 5 deri 44 janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet

Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (vlerat në Euro)

	Ekuiteti	Humbjet e akumuluar	Teprica nga rivlerësimi i pronës	Rezerva e vlerës së drejtë të instrumenteve financiare në dispozicion për shitje	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2017	5,428,040	(2,496,776)	765,996	(153)	3,697,107
<i>Të ardhurat gjithpërfshirëse për vitin</i>					
Fitimi neto i periudhës	-	223,576	-	-	223,576
Ndryshimet e vlerës së drejtë për vitin	-	-	-	118,486	118,486
Gjithsej të ardhurat gjithpërfshirëse	-	223,576	-	118,486	342,062
Gjithsej transaksionet me aksionarët të raportuara direkt në ekuitet	-	-	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2017	5,428,040	(2,273,200)	765,996	118,333	4,039,169
<i>Të ardhurat gjithpërfshirëse për vitin</i>					
Fitimi neto i periudhës	-	(390,799)	-	-	(390,799)
Ndryshimet e vlerës së drejtë për vitin	-	-	-	135,976	135,976
Gjithsej të ardhurat gjithpërfshirëse	-	(390,799)	-	135,976	(254,823)
Gjithsej transaksionet me aksionarët të raportuara direkt në ekuitet	-	-	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2018	5,428,040	(2,663,999)	765,996	254,309	3,784,346

Shënimet nga faqe 5 deri 44 janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Pasqyra e rrjedhës së parasë

Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (vlerat në Euro)

	Shënim	2018 (390,799)	2017 223,576
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi neto i periudhës			
<i>Rregullimet për të barazuar fitimin neto nga rrjedhja neto e parasë nga aktivitetet operative:</i>		85,547	92,715
Zhvlerësimi dhe amortizimi	7,8	68,989	17,307
Pozicioni Jo-kesh në Pasqyrën e të Ardhurave	28	786,806	86,532
Rritja e detyrimeve nga kontrata e sigurimit	17	49,432	447,098
Zvogëlimi në primin e pafituar	18	468,854	414,924
Shpenzimet e tatimin mbi primet		17,922	7,843
Shpenzimet e interesit		-	501
Humbja nga shlyrja e pasurive		(198,161)	(151,653)
Të ardhurat nga investimet	26		
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative para ndryshimeve në pasuritë dhe detyrimet operative		888,590	1,138,843
<i>Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimet operative</i>			
Zvogëlimi/(Rritja) në pjesën e risiguresve të detyrimeve nga sigurimi	12	(239,102)	(193,530)
Zvogëlimi/(Rritja) në të arkëtueshmet nga agjentë dhe klientët	10	(99,327)	27,530
Zvogëlimi/(Rritja) në kostot e përvetësuar të shtyra	13	(111,688)	(25,424)
(Rritja) në pasuritë tjera	11	(9,148)	36,796
Zvogëlimi/(Rritja) në të pagueshmet nga sigurimi	19	(151,641)	140,006
Rritja/(Zvogëlimi) në të pagueshmet tjera	20	(337,663)	(135,170)
Rritja/(Zvogëlimi) në të hyrat e shtyra	21	(9,934)	7,970
Rrjedha e parasë e gjeneruar nga aktivitetet operative		(69,913)	997,021
Tatimi mbi primet i paguar		(467,247)	(493,179)
Interesi i paguar		(17,922)	(7,843)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet operative		(555,082)	495,999
Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese			
Blerja e pasurive fikse	7,8	(24,656)	(45,659)
Të hyrat nga shitja e PPP	7,8	-	3,136
(Zvogëlimi)/Rritja e depozitave me afat	14	492,681	(400,000)
Interesi i pranuar		152,886	200,945
Investimet në Letrat me vlerë të Qeverisë	9	(501,307)	(202,657)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese		119,604	(444,235)
Paraja neto nga aktivitetet financuese			
Huatë e marrura		642,000	-
Rrjedha e parasë e gjeneruar nga aktivitetet financuese		642,000	-
Rritja/(zvogëlimi) i parasë dhe ekuivalentëve të parasë		206,522	51,764
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fillim të vitit	15	605,277	553,513
Paraja dhe ekuivalentët e parasë më 31 dhjetor	15	811,799	605,277

Shënimet nga faqe 5 deri 44 janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

1. NJËSIA RAPORTUESE

Kompania e Sigurimeve Illyria sh.a – e njohur më pare si Kompania e Sigurimeve Dukagjini sh.a (këtej e tutje referuar si “Illyria” ose "Kompania") është themeluar më 6 mars 2002 sipas rregulloreve të UNMIK për regjistrim të përkohshëm të biznesit. Kompania operon sipas licencës së lëshuara më 13 shkurt 2002 nga Banka Qendrore e Kosovë (BQK), për të lëshuar polica të autopërgjegjesisë ndaj palëve të treta (PAPT) policave të sigurimit të automjeteve në territorin e Kosovës dhe po ashtu produkte të sigurimit vullnetar.

Kompania është pjesë e Save Re Group, kompani Sllovene.

Zyra qendrore e Kompanisë gjendet në Bulevardin Nënë Tereza nr.33 Prishtinë Kosovë. Më 31 dhjetor 2018, Kompania ka të punësuar 143 punonjës dhe (2017: 181 punonjës)

Numri i të punësuarve sipas shkallës së arsimit formal

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Arsimi fillor dhe i mesëm i ulët		
Arsimi i mesëm	68	91
Arsimi i lartë	23	28
Universitet	35	44
Master dhe doktoraturë	17	18
GJITHSEJ	143	181

2. BAZA E PËRGATITJES

a. Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare të Kompanisë janë përgatitur në përputhje me SNRF, siç janë publikuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

Në zgjedhjen dhe zbatimin e politikave kontabël, si dhe në përgatitjen e pasqyrave financiare, Bordi Mbikëqyrës i Kompanisë së Sigurimeve Illyria synon të sigurojë informata kontabël të kuptueshme, relevante, të besueshme dhe të krahasueshme.

Pasqyrat financiare janë përgatitur bazuar në supozimin e parimit të vijimësisë.

Pasqyrat financiare të konsoliduara të SAVA RE GROUP – Kompania mëmë mund ti gjeni në <http://www.sava-re.si/en/investors/financial-information/financial-reports/>.

b. Baza e matjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur nën parimin e kostos historike, përveç instrumenteve financiare në dispozicion për shitje, të cilat janë matur me vlerën e drejtë.

c. Valuta funksionale dhe e prezantimit

Pasqyrat financiare janë prezantuar në Euro (“Euro”) e cila është valuta funksionale dhe prezantuese e Kompanisë. Valuta funksionale e njësisë është valutë e mjedisit ekonomik primar në të cilin operon.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

2. BAZA E PËRGATITJES (VAZHDIM)

d. Informacion krahasues

e. Për paraqitje më të qëndrueshme të transaksioneve, klasifikimi i disa zërave në informacionin krahasues financiar është ndryshuar për të qenë në përputhje me trajtimin e vitit aktual. Janë bërë riparaqitjet si më poshtë.

f. Përdorimi i gjykimeve dhe vlerësimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare në përputhje me SNRF kërkon që menaxhmenti të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave dhe shumave të raportuara të pasurive dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Vlerësimet dhe supozimet e ndërlidhura bazohen në përvojën historike dhe faktorët e ndryshëm që besohet të jenë të arsyeshëm në rrethanat, rezultatet e të cilave formojnë bazën për të bërë gjykime në lidhje me vlerat kontabël të pasurive dhe detyrimeve të cilat nuk janë lehtësisht të dukshme nga burimet tjera. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime. Vlerësimet dhe supozimet themelore shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimi i vlerësimeve kontabël njihet në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet nëse rishikimi ndikon vetëm në atë periudhë ose në periudhën e rishikuar dhe periudhat e ardhshme nëse ndryshimi ndikon të dy periudhat aktuale dhe të ardhmen.

Supozimet dhe burimet e tjera të pasigurisë lidhen me vlerësimet që kërkojnë që menaxhmenti të bëjë gjykime të vështira, subjektive dhe komplekse. Më poshtë jepen fushat kryesore që përfshijnë gjykimin e menaxhmentit.

Rënia në vlerë e të arkëtueshmeve njihet në bazë të politikës kontabël të paraqitur në shënimin 10. Çdo humbje nga rënia në vlerë e njohur paraqitet në shënimin 10.

Investimet financiare: Klasifikimi, njohja, matja dhe ç'regjistrimi, si dhe zhvlerësimi i investimeve dhe matja e vlerës së drejtë bëhen në bazë të politikës kontabël të përcaktuar në shënimin 10. Lëvizjet në investimet dhe klasifikimi i tyre paraqiten në shënimin 9, ndërsa të ardhurat, shpenzimet dhe zhvlerësimi janë paraqitur në shënimin 26.

Provizionet teknike - llogaritjet dhe analiza e adekuatshmërisë së detyrimeve që lidhen me kontratat e sigurimit janë paraqitur në shënimin 17.

g. Pasqyrat e rrjedhës së parasë

Pasqyra e rrjedhës së parasë është përgatitur duke përdorur metodën indirekte. Rrjedhjet e parasë nga aktivitetet operative janë përgatitur në bazë të dhënave të vitit 2016 të pasqyrës së pozicionit financiar dhe pasqyrës së të ardhurave, me rregullimet e përshtatshme për zërat që nuk përbëjnë rrjedhje të parasë. Rrjedhjet e parasë nga aktivitetet financiare janë shpalosur bazuar në disbursimet aktuale. Zërat në lidhje me ndryshimet në pasuritë neto operative shpalosen në shumat neto.

h. Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet tregon lëvizjet në përbërësit individual të ekuitetit gjatë vitit.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë zbatuar në vazhdimësi në të gjitha periudhat e prezantuara në këto pasqyra financiare.

a. Pasuritë e paprekshme

Pasuritë e paprekshme shprehen me kosto, duke përfshirë çdo shpenzim që i atribuohet drejtpërdrejtë përgatitjes së tyre për përdorimin e tyre të synuar, minus amortizimin e akumuluar dhe çdo humbje nga rënia në vlerë.

Amortizimi llogaritet për çdo zë në bazë të linjës së drejtë.

Pasuritë e paprekshme fillimisht amortizohen sipas disponueshmërisë së tyre për përdorim. Pasuritë e paprekshme në Kompani përfshijnë softuer kompjuterik, licenca që kanë të bëjnë me programet kompjuterike (jetëgjatësia e tyre supozohet të jetë 5 vite).

b. Prona dhe pajisjet

Prona dhe pajisjet fillimisht njihen me kosto, duke përfshirë koston që i atribuohet drejtpërdrejt blerjes së pasurisë. Më pas aplikohet modeli i koston: pasuritë mbahen me kosto, minus zhvlerësimi i akumuluar dhe humbjet nga zhvlerësimi.

Prona dhe pajisjet zhvlerësohen së pari sipas disponueshmërisë së tyre për përdorim. Zhvlerësimi llogaritet për çdo zë veç e veç, në bazë të linjës së drejtë. Normat e zhvlerësimit përcaktohen në mënyrë që të lejojnë shlyrjen e koston së pronave dhe pajisjeve gjatë jetëgjatësisë së tyre të vlerësuar.

Prona

Pronat paraqiten mbarten me vlerën e rivlerësuar vlera e drejtë e të cilave matet në mënyrë të besueshme, duke qenë vlera e drejtë në datën e rivlerësimit, minus çdo zhvlerësim pasues të akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga zhvlerësimi. Rivlerësimet kryhen mjaftueshëm në mënyrë të rrgullt, çdo dy vjet.

Normat e zhvlerësimit të pronave dhe pajisjeve:

Grupi i zhvlerësimit	Norma
Toka	0 %
Ndërtesat	1.3–2 %
Mjetet transportuese	15.5–20 %
Kompjuterët	33.0 %
Pajisje për zyre dhe mobilje	10–12.5 %
Pajisjet tjera	6.7–20 %

Kompania vlerëson çdo vit nëse ka ndonjë tregues të rënies në vlerë. Nëse ka, fillon procesin e vlerësimit të shumës së rikuperueshme. Shuma e rikuperueshme është vlera më e lartë e vlerës në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostot e shitjes.

Nëse shuma e rikuperueshme tejkalon ose është e barabartë me vlerën kontabël, pasuria nuk ka rënë në vlerë.

Fitimet dhe humbjet nga shlyrjet e zërave të pronës dhe pajisjeve, të llogaritura si diferenca midis të ardhurave të shitjes dhe vlerave kontabël neto, përfshihen në fitim ose humbje. Kostot e mirëmbajtjes dhe riparimit të pronës dhe pajisjeve njihen në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Investimet në prona dhe pajisjet që rrisin përfitimet ekonomike të ardhshme njihen në vlerën e tyre kontabël.

c. Investimet financiare

Investimet financiare fillimisht njihen me kosto dhe vlera kontabël rritet ose zvogëlohet për të njohur fitimin ose humbjen e kompanisë pas datës kur investimi financiar është vlerësuar më së voni.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

d. Pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim

Pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim janë pasuri me pagesa fikse ose të përcaktueshme dhe me maturim fiks që Kompania mund dhe synon ti mbajë deri në maturim.

e. Pasuritë financiare në dispozicion për shitje

Pasuritë financiare në dispozicion për shitje janë pasuritë që Kompania synon t'i mbajë për një periudhë të pa caktuar dhe nuk klasifikohen si pasuri financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose pasuri financiare të mbajtura deri në maturim.

f. Kreditë dhe të arkëtueshmet (depozitat)

Kjo kategori përfshin kreditë dhe depozitat bankare me pagesa fikse ose të përcaktueshme që nuk tregtohen në asnjë treg aktiv.

Njohja, matja dhe ç'regjistrimi

Pasuritë financiare në dispozicion për shitje dhe pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim fillimisht maten me vlerën e drejtë plus çdo kosto transaksioni. Blerjet dhe shitjet e pasurive financiare, kredive dhe depozitave njihen në datën e tregtimit. Fitimet dhe humbjet që rrjedhin nga rivlerësimi i vlerës së drejtë të pasurive financiare në dispozicion për shitje njihen në pasqyrën e të ardhurave gjithpërfshirëse dhe transferohen në pasqyrën e të ardhurave pas shlyrjes ose rënies në vlerë. Pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim maten me koston e amortizuar minus humbjet nga rënia në vlerë. Pasuritë financiare ç'regjistrohen kur skadojnë të drejtat kontraktuale të rrjedhës së parasë nga pasuritë financiare ose kur transferohen pasuritë dhe transferimi kualifikohet për ç'regjistrim në përputhje me SNK 39. Kreditë dhe të arkëtueshmet (depozitat) dhe pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim maten me koston e amortizuar.

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Kompania matë të gjitha instrumentet financiare me vlerën e drejtë, me përjashtim të depozitave, aksioneve që nuk janë të kuotuar në ndonjë treg të rregulluar, kredive dhe borxhit të varur (supozohet se vlera kontabël është një përafrim i arsyeshëm i vlerës së drejtë) dhe instrumentet financiare të mbajtura deri në maturim të cilat janë matur me koston e amortizuar.

Vlera e drejtë është çmimi që do të merret për të shitur një pasuri ose për të paguar transferimin e një detyrimi në një transaksion të rregullt ndërmjet pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Matja e vlerës së drejtë bazohet në supozimin se transaksioni për të shitur pasurinë ose për të transferuar detyrimin kryhet ose (i) në tregun kryesor të pasurisë ose detyrimit, ose (ii) në mungesë të një tregu kryesor në tregun më të favorshëm për pasurinë ose detyrimin. Treguesi kryesor ose më i favorshëm duhet të jetë i arritshëm për kompaninë. Vlera e drejtë e një pasurie ose detyrimi matet duke përdorur supozimet se pjesëmarrësit e tregut, kur çmojnë pasurinë ose detyrimin, veprojnë në interesin e tyre më të mirë ekonomik. Një matje e vlerës së drejtë të një pasurie jofinanciare merr në konsideratë aftësinë e një pjesëmarrësi të tregut për të gjeneruar përfitime ekonomike duke përdorur pasurinë në përdorimin më të lartë dhe më të mirë të tij ose duke e shitur atë tek një pjesëmarrës tjetër i tregut që do të përdorte pasurinë në përdorimin e tij më të lartë dhe më të mirë.

Kompania përdor teknika të vlerësimit që janë të përshtatshme në rrethanat dhe për të cilat disponohen të dhëna të mjaftueshme për të matur vlerën e drejtë, duke maksimizuar përdorimin e inputeve të vëzhguara të disponueshme dhe duke minimizuar përdorimin e inputeve të pa vëzhguara.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

g. Rënia në vlerë e investimeve

Një pasuri financiare e ndryshme nga vlera e drejtë ka rënie në vlerë nëpërmjet fitimit ose humbjes dhe humbja e shkaktuar nga rënia në vlerë siguron që ka evidencë objektive të rënies në vlerë si rezultat i ngjarjeve të shkaktuara pas njohjes fillestare të pasurisë dhe se ngjarjet e tilla kanë ndikim në rrjedhën e ardhshme të parasë që mund të vlerësohen me besueshmëri. Grupi vlerëson nëse ka ndonjë dëshmi objektive që pasuritë individuale financiare janë zhvlerësuar në baza tre mujore (gjatë përgatitjes së raporteve të përkohshme dhe vjetore).

h. Të arkëtueshmet

Të arkëtueshmet përfshijnë të arkëtueshmet për primet nga mbajtësit e policave ose siguruesit si dhe të arkëtueshmet tjera.

Njohja e të arkëtueshmeve

Të arkëtueshmet fillimisht njihen në bazë të policave të lëshuara, faturave ose dokumenteve të tjera autentike. Në pasqyrat financiare, të arkëtueshmet raportohen në shuma neto, d.m.th neto nga çdo lejim i bërë.

Të arkëtueshmet e sigurimeve

Të arkëtueshmet e sigurimeve njihen kur duhet dhe maten në njohjen fillestare me vlerën e drejtë të shumës së marrë ose të arkëtueshme. Pas njohjes fillestare, të arkëtueshmet e sigurimeve maten me koston e amortizuar, duke përdorur metodën e normës efektive të interesit. Vlera kontabël e të arkëtueshmeve të sigurimit rishikohet për zhvlerësim sa herë që ngjarjet ose rrethanat tregojnë se vlera kontabël neto nuk mund të rikupërohet, me humbjen nga rënia në vlerë e regjistruar në pasqyrën e të ardhurave.

i. Rënia në vlerë e të arkëtueshmeve

Kompania klasifikon të arkëtueshmet me risk të ngjashëm kredie. Kompania vlerëson të arkëtueshmet në bazë të kushteve të rikuperimit ose rënies në vlerë, duke bërë lejet bazuara në historinë e pagesave. Vlerësimet individuale kryhen për të gjitha zërat e të arkëtueshmeve.

Përveç moshës, metoda për kontabilizimin e lejeve merr parasysh fazën e procedurës së mbledhjes dhe të dhënat historike mbi përqindjen e shlyerjeve të bëra dhe raportin e rikuperueshmërisë. Supozimet shqyrtohen çdo vit.

Të arkëtueshmet nga regreset njihen si pasuri vetëm nëse, në bazë të kërkesës së regreseve, ekziston një bazë e përshtatshme ligjore (një urdhër përfundimtar i lidhjes, një marrëveshje me shkrim ose pagesa nga mbajtësi i policës ose debitori). Njohja e shumave kryesore ndaj të cilave të arkëtueshmet nga regreset janë zvogëluar dëmet e paguara.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

Pasuritë e risiguruara

Kompania cedon primet e sigurimit dhe riskun në rrjedhën normale të biznesit me potencial të humbjes neto përmes diversifikimit të riskut të saj. Pasuritë dhe detyrimet që rrjedhin nga kontratat e ceduara të risiguruara paraqiten veçmas si pasuri dhe detyrim nga kontratat e sigurimeve, sepse marrëveshjet e risigurimit nuk e lirojnë Kompaninë nga detyrimi i drejtpërdrejtë ndaj mbajtësve të policave të saj. Politika e risigurimit të kompanisë është themeluar me qëllim që të kufizojë humbjet e mundshme të saja që rrjedhin nga ekspozimet më të gjata ndaj përgjegjësive ndaj palëve të treta motorike ("MTPL"), Sigurimet Kasko, Sigurimet e Pronës dhe detyrimet nga linjat e biznesit. Një risigurim i tillë përfshinë si bazë fakultative (pronën) ashtu edhe traktate, humbjet e tepërta (të pronës dhe ngarkesave) ose mbi bazën e tepricës dhe të kuotës. Vetëm të drejtat sipas kontratave që krijojnë një transferim të rëndësishëm të riskut të sigurimit llogariten si pasuri të risigurimit. Të drejtat sipas kontratave që nuk transferojnë riskun e rëndësishëm të sigurimit, llogariten si instrumente financiare.

Primet e risigurimit për cedim të risigurimit njihen si një shpenzim në mënyrë që të jetë në përputhje me bazën e njohjes së primeve për kontratat e lidhura të sigurimit. Për biznesin e sigurimit të përgjithshëm, primet e risigurimit janë shpenzuar gjatë periudhës kur mbulimi i risigurimit është siguruar në bazë të modelit të riskut të risiguar. Pjesa e pashpenzuar e primeve të risigurimit të ceduar është përfshirë në pasuritë e risigurimit. Shumat e njohura si pasuri të risigurimit maten në baza që është në përputhje me matjen e provizionit të mbajtur në lidhje me kontratat e lidhura të sigurimit. Të arkëtueshmet e risigurimeve përfshijnë komisionin e risigurimit në lidhje me premitë e ceduara ndaj risiguruesve dhe kthimet e paguara nga kompanitë e risigurimit në lidhje me dëmet e paguara. Këto janë klasifikuar si të arkëtueshme dhe janë shpalosur veçmas, nëse ka ndonjë.

i. Rënia në vlerë e të arkëtueshmeve (vazhdim)

Pasuritë e risiguruara vlerësohen për rënie në vlerë në çdo datë raportimi. Një pasuri konsiderohet se ka rënë në vlerë nëse ka prova objektive, si rezultat i një ngjarjeje që ka ndodhur pas njohjes së saj fillestare, që Kompania nuk mund të mbulojë të gjitha shumat dhe se ngjarja ka një ndikim të besueshëm të matshëm në shumat që Kompania do të marrë.

Të arkëtueshmet dhe të pagueshmet e sigurimeve

Shumat për dhe nga mbajtësit e policave, agentët dhe risiguruesit janë instrumente financiare dhe përfshihen në të arkëtueshmet dhe të pagueshmet e sigurimeve, dhe jo në provizione të kontratave të sigurimit ose pasurive të risigurimit.

j. Kostot e përvetësuara të shtyra

Kostot e përvetësuar që janë shtyrë përfshijnë pjesën e shpenzimeve operative që lidhen me politikën e lëshimit.

Kompania shpalos në kosto të përvetësuara të shtyra, kryesisht komisione të shtyra. Këto janë komisionet e rezervuara në lidhje me vitin e ardhshëm financiar dhe njihen në bazë të llogarive të (ri) sigurimit dhe vlerave të vlerësuara të fituara në bazë të komisioneve të vlerësuara duke marrë parasysh amortizimin e drejtpërdrejtë. Kompania shpalos në bazë të kostove të përvetësuara të shtyra, kryesisht komisionet e shtyra dhe tatimin mbi primet bruto.

k. Depozitat me afat

Depozitat me afat deklarohen në shumën e kryegjës së papaguar dhe klasifikohen sipas maturimit të tyre. Depozitat me afat maturimi më pak se tre muaj klasifikohen si ekuivalentë të parasë, ato me afat maturimi më të gjatë se tre muaj klasifikohen si depozita me afat. Interesi llogaritet në bazë akruale dhe interesat e arkëtueshme reflektohen në pasuri të tjera.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZDHIM)

l. Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e parasë përbëhen nga paraja në dorë, depozitat në bankë dhe investimet afatshkurtra me likuiditet të lartë me afat maturimi prej tre muajsh ose më pak kur janë blerë.

m. Ekuiteti

Përbërja:

- kapitali aksionar që përfshinë vlerën nominale të aksioneve të zakonshme të paguara të shprehura në Euro;
- kapitali rezervë përfshinë shumat që tejkalojnë vlerën nominal të aksioneve;
- fitimet e pashpërndara;
- neto fitimi/humbja për vitin

n. Klasifikimi i sigurimeve dhe kontratave të investimeve (detyrimet)

Kontratat sipas të cilave kompania pranon risk të rëndësishëm sigurimi nga një palë tjetër (mbajtësi i policës) duke rënë dakord të kompensojë mbajtësin e policës ndaj një ngjarje të caktuar të pasigurt në të ardhmen (ngjarja e siguruar), e cila ndikon negativisht në të siguruarin, klasifikohen si kontrata të sigurimit. Risku i sigurimit është risku i ndryshëm nga risku financiar. Risku financiar është risku i një ndryshimi të mundshëm në të ardhmen në një ose më shumë norma të interesit të specifikuar, çmimi i sigurisë, çmimi i mallrave, kursit të këmbimit, indekset e çmimeve ose normave, vlerësimi i kredisë ose indeksi i kredisë ose ndryshoreve tjera jofinanciare kur ndryshorja nuk është specifike për një palë në kontratë.

n. Klasifikimi i sigurimeve dhe kontratave të investimeve (detyrimet) (vazhdim)

Kontratat sipas të cilave transferimi i riskut të sigurimit tek Kompania nga mbajtësi i policës nuk është i rëndësishëm, klasifikohen si kontrata investimi. Të gjitha kontratat aktualisht të lëshuara nga Kompania përfshijnë transferimin e riskut të rëndësishëm të sigurimit.

Kontratat e përgjithshme të sigurimit

Detyrimet e sigurimit llogariten ndaras për të gjitha produktet e sigurimit dhe përbëhen nga primet kontigjente (të pa fituara), risku kontigjent (i paskaduar) dhe humbjet kontigjente (të pa paguara në datën e mbylljes të vitit financiar).

Detyrimet e sigurimit (provizionet) përfaqësojnë vlerësimet e pagesave të ardhshme për dëmet e pa raportuara. Kompania nuk zbret detyrimet e saj të sigurimit. Çdo ndryshim në vlerësimet reflektohet në rezultatet e operacioneve në periudhën në të cilën vlerësimet janë ndryshuar.

Vlerësimi i detyrimeve të sigurimit është një proces kompleks që merret me pasigurinë, duke kërkuar përdorimin e vlerësimeve të informuara dhe gjykimet.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZDHIM)

Provizionet Teknike

Provizionet teknike janë paraqitur bruto në pasqyrën e pozicionit financiar. Pjesa e provizioneve teknike bruto për biznesin e ceduar ndaj risiguruesve të Kompanisë është paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar në pjesën e pasurisë të pjesës së risiguruesve të provizioneve teknike. Provizionet teknike për kompaninë miratohen nga një aktuar i çertifikuar i caktuar nga kompania. Ato duhet të vendosen në një shumë që jep siguri të arsyeshme se detyrimet nga kontratat e supozuara (të reja) mund të përmbushen. Parimet kryesore të përdorura në llogaritjet janë përshkruar më poshtë.

Primet e pafituara

Primet e pafituara janë pjesët e primeve të pranuar që kanë të bëjnë me periudhat pas periudhës së kontabilizimit. Primet e paguara për sigurimin primar llogariten në baza pro rata temporis në nivelin e policës së sigurimit. Për risigurimet, të dhënat janë të disponueshme për llogaritjen e nivelit të policës së sigurimit.

Provizionet e dëmeve të paguara

Provizionet e dëmeve të paguara (provizionet e dëmeve) përcaktohen në shumën e detyrimeve të pritshme për dëmet e shkaktuara por të pa zgjidhura duke përfshirë shpenzimet për rregullimin e humbjeve. Këto përbëjnë provizionet për dëmet e raportuara të llogaritura në bazë të vlerësimeve të rasteve dhe dëmeve të shkaktuara por jo të raportuara (IBNR) të llogaritura duke përdorur metodat aktuariale. Detyrimet e ardhshme në përgjithësi nuk zbriten.

Provizionet për dëmet e shkaktuara, por të pa raportuara janë llogaritur për pjesën më të madhe të portofolios të siguruesve primar duke përdorur metoda aktuariale bazuar në trekëndëshat e dëmeve të paguara; rezultati është ofrimi i gjithsej provizionit të dëmeve dhe IBNR llogaritet si diferencë midis rezultatit të metodës së trekëndëshit dhe provizionit të bazuar në rezervat e rasteve. Në klasat ku vëllimi i biznesit nuk është mjaft i madh për rezultate të besueshme nga metodat e trekëndëshit, llogaritja bëhet në bazë të (i) produktit të numrit të pritshëm të dëmeve të raportuara më pas dhe shumës mesatare të dëmeve të raportuara më vonë ose (ii) bazuar në raportet e humbjeve të pritshme. Provizionin IBNR është përcaktuar në masën e vlerës së dëmeve të vlerësuara në këtë mënyrë.

Balanca e provizioneve të dëmeve të pa paguara është bërë duke u bazuar në të dhënat statistikore dhe duke përdorur metoda aktuariale. Prandaj, llogaritja e tij gjithashtu përbën një test të adekuatshmërisë së detyrimeve.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZDHIM)

n. Klasifikimi i sigurimeve dhe kontratave të investimeve(detyrimet) (vazhdim)

Provizionet tjera teknike

Provizionet tjera teknike përfshijnë vetëm provizionet për risqet e pa skaduara që rrjedhin nga testimi i adekuatshmërisë së detyrimeve të primeve të pafituara, siç përshkruhet më poshtë.

Primet e pafituara janë primet e shtyra bazuar në periudhat e mbulimit. Nëse bazohet në një llogaritje të tillë, primi konsiderohet të jetë adekuat, primi i pafituar është gjithashtu adekuat. Kompania kryen teste të adekuatshmërisë së detyrimeve për primet e pafituara në nivelin e klasës së sigurimit. Llogaritja e raportit të kombinuar të pritur në çdo klasë të sigurimit bazohet në premitë e fituara, dëmet e shkaktuara, shpenzimet e komisioneve dhe shpenzimet e tjera operative. Kur raporti i kombinuar i llogaritur në këtë mënyrë tejkalon 100%, duke zbuluar kështu një mangësi në primin e pafituar, një dispozitë korresponduese për risqet e pashpjeguesh brenda provizioneve të tjera teknike është lënë mënjanë, në përputhje me rregullat dhe rregulloret.

Vlerësimi i detyrimeve të kontratës së sigurimit

Kontratat e sigurimeve, janë bërë vlerësime si për koston përfundimtare të pritshme të dëmeve të raportuara në datën e raportimit dhe për koston përfundimtare të pritshme të dëmeve të shkaktuara, por jo të raportuara, në datën e raportimit (IBNR).

Ajo mund të marrë një periudhë të konsiderueshme kohe para se kostoja përfundimtare e dëmeve të mund të vendoset me siguri dhe për disa lloje të policave, IBNR dëmet përbëjnë shumicën e detyrimeve në pasqyrën e pozicionit financiar shënimi 17 dhe shënimi përkatës i politikës kontabël 3.c (i) përmbajnë informacion në lidhje me supozimet dhe paqartësitë që lidhen me detyrimet e sigurimit.

Rezerva teknike për sigurimin kufitar dhe fondin e kompensimit

Rezervat teknike për sigurimin kufitar dhe fondin e kompensimit janë përgatitur në bazë të raporteve të ofruara nga Byroja, ndërsa raporti i auditorit të pavarur për Byronë Kosovare të Sigurimit ende nuk është lëshuar. Rrjedhimisht, rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto shuma të raportuara në lidhje me transaksionet me Byronë Kosovare të Sigurimit.

o. Testi i adekuatshmërisë së detyrimeve (LAT)

Kompania kryen testimin e adekutshmërisë së provizioneve në bazë të kontratave të sigurimit në datën e pasqyrave financiare për veprimtarinë jo-jetë.

p. Detyrimet

Detyrimet tregtare dhe shumat e tjera të pagueshme janë matur me kosto, që është vlera e drejtë e shumës që duhet paguar në të ardhmen për mallrat dhe shërbimet e marra, qoftë të faturuara për Kompaninë ose jo.

q. Provizionet

Një provizion njihet kur Kompania ka një detyrim aktual ose konstruktiv si rezultat i një ngjarjeje të shkuar dhe është e mundur që një dalje e përfitimeve ekonomike të kërkohet për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke zbritur rrjedhet e ardhshme të parasë me normë tatimore. Provizionet reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën kohore të parasë dhe, kur është e përshtatshme, risqet specifike për detyrimin.

r. Përfitimet e punonjësve

(i) Kontributet e detyrueshme pensionale

Kompania paguan vetëm kontributet e detyrueshme pensionale që ofrojnë përfitime pensionale për punonjësit pas daljes në pension. Kontributet e kompanisë në planin pensional ngarkohen në fitim ose humbje kur ato ndodhin.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZDHIM)

r. Përfitimet e punonjësve (vazhdim)

(ii) Pushim vjetor me pagesë

Kompania njeh si detyrim shumë të paskontuar të kostove të llogaritura lidhur me pushimin vjetor që pritet të paguhet në këmbim të shërbimit të punonjësit për periudhën e përfunduar.

s. Qiratë

Qiratë në të cilat një pjesë e konsiderueshme e risqeve dhe përfitimeve të pronësisë mbahen nga qiradhënësi klasifikohen si qira operative. Pagesat e bëra sipas qirasë operative janë ngarkuar në fitim ose humbje në bazë të linjës së drejtë gjatë periudhës së qirasë.

t. Neto primet e fituara

Primet e fituara trajtohen në baza akruale, duke marrë parasysh çdo rritje të përfitimeve ekonomike në formën e hyrjeve në para ose rritjes së pasurisë. Më poshtë janë shpalosur veçmas: primet bruto të sigurimit, bashkë-sigurimit, risigurimet dhe primet e pafituara. Këto zëra përdoren për të llogaritur neto primet e fituara në pasqyrën e të ardhurave. Të hyrat njihen në bazë të llogarive të sigurimit të konfirmuara ose kontratave të sigurimit.

Vlerësimet bëhen në bazë të shumave në kontratat e sigurimit, të cilat sipas datave të skadimit, tashmë janë akumuluar edhe pse kompania ende nuk ka marrë llogari sigurimi. Neto primet e fituara llogariten në bazë të primeve të sigurimit bruto të faturuara, të pakësuar me primet e ceduara të faturuara, si për lëvizjen në primet bruto të pafituara dhe ndryshimin në pjesën e risiguresve në primet e pafituara. Primet e fituara vlerësohen në bazë të kontratave individuale të sigurimit.

u. Neto dëmet e shkaktuara

Dëmet dhe përfitimet e shkaktuara trajtohen në bazë akruale. Neto dëmet e shkaktuara përfshijnë neto dëmet bruto të paguara nga të arkëtueshmet nga regreset. Shuma e dëmeve bruto të shkaktuara ndikohet nga ndryshimi në provizionin e dëmeve, duke marrë parasysh dëmet e vlerësuara dhe provizionet për dëmet e papaguara. Vlerësimet bëhen në bazë të shumave në kontratat e sigurimit, të cilat sipas datave të skadimit, tashmë janë akumuluar edhe pse kompania ende nuk ka marrë llogari sigurimi.

Dëmet e shkaktuar përfshijnë kostot e zgjedhjes dhe të trajtimit të dëmeve të paguara dhe të pa paguara që rrjedhin nga ngjarjet që ndodhin gjatë vitit financiar së bashku me rregullimet e provizioneve të dëmeve të vitit të mëparshëm.

Dëmet e papaguara vlerësohen duke shqyrtuar dëmet individuale dhe duke bërë lejitimet për dëmet e shkaktuara por jo të raportuara, efektin e ngjarjeve të parashikueshme të brendshme dhe të jashtme, siç janë ndryshimet në procedurat e trajtimit të dëmeve, inflacioni, trendet gjyqësore, ndryshimet legjislative dhe përvojat e kaluara dhe tendencat. Rezervat për dëmet e papaguara nuk zbriten. Përshtatjet e provizioneve të dëmeve të vendosura në vitet e mëparshme pasqyrohen në pasqyrat financiare të periudhës në të cilën bëhen rregullimet dhe shpalosen veçmas nëse janë materiale.

Përderisa Bordi i Drejtorëve konsideron se detyrimet e sigurimit për dëmet dhe rikthimet e risigurimeve përkatëse janë deklaruar në mënyrë të drejtë, detyrimi përfundimtar mund të ndryshojë si rezultat i informacioneve dhe ngjarjeve të mëvonshme dhe mund të rezultojë në rregullime të rëndësishme për shumat e dhëna. Përshtatjet në shumat e detyrimeve të sigurimit pasqyrohen në pasqyrat financiare për periudhën në të cilën bëhen rregullimet.

Kontigjentet për dëmet në procese ligjore

Një pjesë e konsiderueshme e dëmeve janë nën procese ligjore dhe për të cilat Kompania ka regjistruar detyrime të përshtatshme të sigurimit bazuar në vlerësimin e menaxhmentit.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZDHIM)

v. Të ardhurat dhe shpenzimet nga investimet

Kompania regjistron të ardhurat nga investimet dhe shpenzimet veçmas sipas burimit të fondeve, që është veçmas për fondin e kapitalit, fondin e detyrimeve. Fondi i kapitalit përfshinë pasuritë që përfaqësojnë fondet e aksionarëve; fondin e detyrimeve përfshin pasuritë që mbështesin provizionet teknike;

Të ardhurat nga investimet përfshijnë:

- të ardhurat nga interesi.
- të ardhurat nga ndryshimet në vlerën e drejtë dhe fitimet nga shitja e investimeve të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- të ardhurat tjera.
- shpenzimet e investimeve.

Të ardhurat dhe shpenzimet e përmendura shpalosen në varësi të mënyrës se si klasifikohen investimet themelore, d.m.th investimet në dispozicion për shitje ose depozitat.

w. Shpenzimet operative

Shpenzimet operative përbëhen nga:

- Kostot e blerjeve;
- Ndryshimi në kostot e shtyra të blerjeve;

Shpenzimet tjera operative të klasifikuara sipas natyrës si më poshtë

- Zhvlerësimi i pasurive operative,
- Shpenzimet e personelit duke përfshirë pagat e punonjësve,
- Sigurimi shëndetësor, kontributi pensional si dhe shpenzimet tjera të personelit
- Pagesat sipas kontratave për shërbimet, shpenzime të tjera operative që lidhen me shërbimet dhe materialet.

x. Tatimi mbi fitim

Në përputhje me Ligjin e Kosovës për Tatimin në të Ardhurat e Korporatave nr. 03 / L-162, shoqëritë e sigurimit duhet të paguajnë tatimin mbi primet e tyre tremujore bruto. Primet e kthyer dhe rregullimet e primit retrospektivë zbriten nga primet bruto për të arritur në bazën tatimore. Shkalla e tatimit është 5%.

Tatimi mbi primet bruto të shkruar është paraqitur ndaras si një zbritje nga primet bruto të shkruara. Sipas ligjit në Kosovë, kompanitë e sigurimeve nuk janë të detyrueshme të paguajnë tatimin mbi fitim.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

4. ADAPTIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMET E TYRE

4.1 Standardet dhe interpretimet efektive për periudhën aktuale

Ndryshimet e standardeve ekzistuese dhe interpretimet në vijim të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit janë efektive për periudhën aktuale:

- **SNRF 9 “Instrumente financiare”** (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **SNRF 15 “Të ardhura nga kontratat me klientë”** dhe ndryshime të metutjeshme (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018)
- **Ndryshime në SNRF 2 “Pagesat e bazuara në aksione”** – Klasifikimet dhe Matjet e transaksioneve të pagesave të bazuara në aksione (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **Ndryshime në SNRF 4 “Kontratat e Sigurimeve”** - Zbatimi i SNRF 9 “Instrumentet Financiarë” me SNRF 4 “Kontratat e Sigurimeve” (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018 ose kur SNRF 9 “Instrumentet Financiarë” aplikohet për herë të parë),
- **Ndryshime në SNK 40 “Prona e investuar”** - Transferet e Pronës së Investimit (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).
- **Ndryshime në SNRF 1 dhe SNK 28 për shkak të “Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2014-2016)”** që rezultojnë nga projekti vjetor i përmirësimit të SNRF-ve (SNRF 1, SNRF 12 dhe SNK 28) kryesisht me qëllim heqjen e mospërputhjeve dhe sqarimin e formulimit (ndryshimet në SNRF 1 dhe SNK 28 duhet të zbatohen për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **KIRFN 22 “Transaksionet në monedhë të huaj dhe Konsiderata paraprake”** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018)

Adoptimi i këtyre ndryshimeve në standardet ekzistuese dhe interpretimet nuk kanë çuar në ndryshim të ndonjë politike të kontabilitetit të Kompanisë.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

4. ADOPTIMI I STANDARDEVE NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR TË REJA DHE TË RISHIKUARA (VAZHDIM)

4.2 Standardet dhe interpretimet në përfundim që ende nuk janë efektive

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet, ndryshimet në standardet ekzistuese dhe interpretimet ishin në përfundim, por ende jo efektive:

- **SNRF 16 "Qiratë"** (efektive për periudha vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021),
- **Ndryshime në SNRF 3 "Kombinimet e Biznesit"** - Përkufizimi i një Biznesi (efektiv për kombinimet e biznesit për të cilat data e blerjes është në ose pas fillimit të periudhës së parë të raportimit vjetor që fillon më ose pas 1 janarit 2020 dhe për blerjet e pasurive që ndodhin në ose pas fillimit të atë periudhë)
- **Ndryshime në SNRF 9 "Instrumentet Financiare"** - Karakteristikat e parapagimit me kompensim negativ (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshime në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Shitja ose Kontributi i Pasurive midis një Investitori dhe Bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjes së përbashkët dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive shtyhet për një kohë të pacaktuar deri kur projekti kërkimor mbi metodën e kapitalit të jetë përfunduar),
- **Ndryshimet në SNK 1 "Paraqitja e Pasqyrave Financiare" dhe SNK 8 "Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet"** - Përkufizimi i Materialit (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2020)
- **Ndryshime në SNK 19 "Përfitimet e punonjësve"** - Ndryshimi i planit, shkurtimi ose shlyerja (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshime në SNK 28 "Investimet në Shoqëri dhe Sipërmarrje të Përbashkëta"** - Interesat afatgjata në shoqëri dhe sipërmarrje të përbashkëta (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janar 2019),
- **Ndryshime në disa standarde për shkak të "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2015-2017)"** që rezultojnë nga projekti vjetor i përmirësimit të SNRF-ve (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23) kryesisht me qëllim heqjen e mospërputhjeve dhe sqarimin e formulimit (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në Referencat në Kornizën Konceptuale në Standardet e SNRF** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2020),
- **KIRFN 23 "Pasiguria mbi Trajtimin e Taksave mbi të Ardhurat"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2019).

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT

Risqet më të rëndësishme që i ekspozohen Kompanisë janë risqet e pranimi (risku i procesit të pranimi, risku i çmimeve dhe risk i dëmeve), risqet e tregut (risku i normës së interesit, risku i kapitalit, risku i monedhës, risku i përqendrimit dhe risku i mospërputhjes së detyrimeve-pasurive), risku i kredisë dhe risku operacional.

a. Objektivat e menaxhimit të riskut dhe politikat për zbutjen e riskut të sigurimeve

Aktiviteti parësor i sigurimit i kryer nga Kompania merr përsipër rrezikun e humbjes nga personat ose organizatat që janë drejtpërdrejtë subjekt i riskut. Risqet e tilla mund të lidhen me pronën, detyrimet, aksidentet shëndetësore, financiare ose risqet tjera që mund të lindin nga një ngjarje e sigureshme. Si rezultat, Kompania është e ekspozuar ndaj pasigurisë që ka të bëjë me kohën dhe ashpërsinë e dëmeve sipas kontratës. Përmes veprimtarive të sigurimit dhe investimeve, ajo gjithashtu është e ekspozuar ndaj riskut të tregut.

Risku i sigurimeve lidhet me pasigurinë në biznesin e sigurimeve. Përbërësit e rëndësishëm të riskut të sigurimit janë risku i primit dhe risku rezervë. Këto risqe ndikojnë në adekuatshmërinë e normave të primit të sigurimeve, provizioneve të detyrimeve të sigurimit dhe bazës së kapitalit.

Risku i primit është i pranishëm kur polica lëshohet përpara se ndonjë ngjarje e siguar të ketë ndodhur. Risku është që shpenzimi dhe humbja e shkaktuara do të jenë më të larta se primi i pranuar. Risku i rezervës paraqet riskun që niveli absolut i provizioneve teknike të vlerësohet gabimisht.

Për të menaxhuar riskun e sigurimit, kompania përdor limitet e pranimi të riskut, procedurat e miratimit për transaksionet që përfshijnë produkte të reja ose që tejkalojnë limitet e përcaktuara, udhëzimet e çmimeve, menaxhimin e centralizuar të risigurimit dhe monitorimin e çështjeve në zhvillim. Gjithashtu, disa metoda përdoren nga Kompania për të vlerësuar dhe monitoruar ekspozimet e riskut të sigurimit si për llojet individuale të risqeve të siguruara dhe risqet e përgjithshme.

Kompania grumbullon një sasi të madhe informacioni rreth mbajtësve të policave dhe objekteve të siguruara. Metodot dhe mjetet statistikore të bazuara në teknikat e nxjerrjes së të dhënave përdoren për të analizuar ose për të përcaktuar nivelet e riskut të policës së sigurimit. Teoria e probabilitetit aplikohet në çmimet dhe provizionet për një portofolio të kontratave të sigurimit. Risku kryesor është se frekuenca dhe ashpërsia e dëmeve është më e madhe se sa pritej. Ngjarjet e sigurimit janë, sipas natyrës së tyre, të rastësishme, dhe numrit aktual dhe madhësia e ngjarjeve gjatë një viti mund të ndryshojë nga ato të vlerësuara duke përdorur teknika statistikore të vendosura.

b. Risku i josolvensës

Kompania duhet të ketë, në përputhje me ligjin, kapitalin e mjaftueshëm duke marrë parasysh sasinë dhe llojin e sigurimit të biznesit të kryer. Kapitali duhet të jetë gjithmonë më së paku i barabartë me kërkesat e kapitalit të llogaritura në bazë të ligjit në fuqi.

Kompania konsiderohet se plotëson kërkesat e mjaftueshmërisë së kapitalit nëse diferenca e josolvensës në dispozicion është më e lartë ose e barabartë me shumën e kërkuar margjinale të solvensës të kompanisë kontrolluese dhe marzhi përkatës i solvensës të filialeve. Kompania plotësoi kërkesat e mjaftueshmërisë së kapitalit përgjatë gjithë vitit 2017, duke ruajtur një suficit marzhinal të solvensës në dispozicion mbi kufirin e kërkuar të solvensës.

Me 27 shkurt 2017 BQK ka miratuar rregulloren e re lidhur me kapitalin minimal dhe marzhinën e Solvensës bazuar në Ligjin Nr.05/L-045.

Duke aplikuar këtë rregullore, rezultati i kompanisë Illyria për adekuatshmërinë e kapitalit me datën 31/12/2018 tregon se kapitali i kompanisë është pëe 367,357euro më shumë se sa kapitali minimal i kërkuar.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZDHIM)

c. Strategjia e pranimi

Strategjia kryesore e sigurimit të Kompanisë është të kërkojë diversitet në mënyrë që të sigurohet një portofolio e balancuar. Kjo strategji bazohet në një portofolio të madhe të risqeve të ngjashme gjatë një numri vitesh dhe si e tillë, besohet se kjo zvogëlon ndryshueshmërinë e rezultatit.

Risqet e pranimi janë risqet që lidhen me aktivitetin kryesor të ndjekur nga kompanitë e sigurimeve, pra, marrja e risqeve nga mbajtësit e policave. Risqet e pranimi përfshijnë kryesisht riskun e procesit të pranimi (sigurimi dhe risigurimi), risku i çmimeve, risku i dëmeve, risku i mbajtjes dhe rezervimi i riskut. Disa risqe të tjera të pranimi, p.sh. risku i dizajnit të produktit, risku i mjedisit ekonomik dhe risku i sjelljes së mbajtësve së policave, mund të jetë relevant. Megjithatë, këto risqe nuk janë përshkruar në detaje në këtë raport pasi ne besojmë se efektet e tyre janë të përfshira në mënyrë indirekte në risqet kryesore të pranimi.

Qëllimi themelor i sigurimit të jo-jetës është marrja e riskut nga mbajtësit e policave. Përveç risqeve të marra direkt nga kompania, kompania gjithashtu merr në konsideratë risqet indirekte nga cedimet. Kompania ruan një pjesë të risqeve të supozuara dhe tërheq pjesën që tejkalon kapacitetin e saj. Kompania klasifikon kontratat e sigurimit dhe të risigurimit si kontrata sigurimi dhe investimi në kuptim të SNRF 4. Më poshtë është një skicë e detajuar e risqeve që rrjedhin nga kontratat e sigurimit, siç kërkohet sipas SNRF 4.

Procesi i riskut të pranimi

Procesi i riskut të pranimi është risku i shkaktimit të humbjeve financiare të shkaktuara nga përzgjedhja e gabuar e kompanisë dhe miratimi i risqeve për t'u siguruar. Kompania zbutë këtë risk kryesisht duke respektuar procedurat e përcaktuara dhe zbatuar procedurat e pranimi (sidomos me risqet e mëdha); në përputhje me udhëzimet e brendshme të pranimi; në përputhje me sistemin e autorizimit; të ketë një politikë të përshtatshme çmimi dhe risigurimi në vend; dhe kryerjen e rishikimeve aktuariale.

Kontratat e sigurimit të jo-jetës rinovohen çdo vit. Kjo i lejon siguruesit të ndryshojnë kushtet dhe normat për të marrë parasysh çdo përqendrim të rezultateve të sigurimit të gjitha klasave të biznesit dhe për mbajtësit e policave në kohën e duhur.

Risku i çmimit

Risku i çmimeve është risku që primet e sigurimit të ngarkuara do të jenë të pamjaftueshme për të mbuluar detyrimet e ardhshme që rrjedhin nga kontratat e sigurimit. Risku i çmimeve brenda kompanisë monitorohet kryesisht duke kryer analiza aktuariale të raporteve të humbjeve dhe duke identifikuar tendencat e tyre dhe duke bërë korrigjimet e duhura. Kur normat e primit përcaktohen për produktet e reja, risku i çmimit mund të monitorohet duke modeluar me kujdes modelin e përvojës së humbjes, duke krahasuar me përvojën e të tjerëve dhe duke krahasuar përvojën aktuale të humbjes kundrejt vlerësimeve.

Kompania menaxhon këtë risk duke pasur një proces të përshtatshëm të sigurimit dhe duke rregulluar normat e aplikueshme të komisioneve. Po ashtu, me respektimin e traktateve të sigurimit jo proporcional, risku i çmimit menaxhohet duke vlerësuar siç duhet pranimin e risqeve që duhet të ri-sigurohen dhe duke përcaktuar primet e sigurimit adekuat. Rezultatet e pritshme të kontratave të sigurimit të lidhura në bazë të informacionit në dispozicion dhe çmimet e caktuara duhet të jenë në përputhje me raportet e kombinuara të synuara; adekuatshmëria e çmimeve vërtetohet në bazë të rezultateve sipas formës dhe klasës së sigurisë.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZDHIM)

Risku i çmimit (vazhdim)

Normat e premisë janë adekuate duke supozuar pritjet aktuariale të arsyeshme të lëvizjeve të dëmeve ose raporteve të humbjeve dhe shpenzimeve ose raporteve të shpenzimeve si dhe sjelljes racionale të gjithë pjesëmarrësve të tregut. Kompania nuk ka përqendrim të konsiderueshëm të riskut të çmimeve.

d. Termet dhe kushtet e kontratave të sigurimit

Termet dhe kushtet e kontratave të sigurimit që kanë efekt material në shumën, kohën dhe pasigurinë e rrjedhave të ardhshme të parasë që rrjedhin nga kontratat e sigurimit janë paraqitur më poshtë.

(i) Përgjegjësia ndaj palëve të treta motorike ("MTPL")

Makinat, kamionët dhe automjetet tjera rrugore sigurohen nëpërmjet produktit MTPL. MTPL siguron mbrojtje nga dëmtimet fizike dhe / ose lëndimet trupore që rezultojnë nga aksidentet e trafikut dhe kundër përgjegjësisë që gjithashtu mund të lindin prej tyre. Tarifat e MTPL-së, kufijtë e mbulimit, kushtet e sigurimit, kushtet, kërkesat, regjistrimi i dëmeve dhe zgjidhja, janë të gjitha të rregulluara nga Banka Qendrore e Kosovës dhe Kompania mban në përputhshmëri strikte këto kërkesa ligjore. MTPL shitet vetëm në territorin e Kosovës dhe ofron mbulim për territorin e Kosovës dhe Shqipërisë, ndërsa produkti i ndërlidhur MTPL plus ofron mbulim për Maqedoni dhe Serbi.

Menaxhimi i riskut

Risku i sigurimeve menaxhohet nëpërmjet çmimeve, vlerësimit, strategjisë së përshtatshme të investimit dhe risigurimit. Kompania gjithashtu ka një "reinsurance excess of loss treaty" (risigurim shtesë për humbjet nga marvëshjet) që mbulon deri në kufirin maksimal.

(ii) Sigurimi Gjithpërfshirës i Automjeteve ("Kasko")

Nëpërmjet sigurimit Kasko, Kompania dëmshpërblen të siguarin kundër dëmeve dhe humbjeve në automjetet e tyre që rezultojnë nga aksidentet e trafikut, fatkeqësitë natyrore, vjedhjet dhe ngjarjet e caktuara. Dëmet paguhet në bazë të kthimit të klientit në pozicionin para aksidentit, as më mirë dhe as më keq. Kthimi i këtij produkti vjen nga diferenca midis shumave totale të primit të paguar nga të siguarit, dëmet e paguara më pak, komisionet e ndërmjetësve dhe shpenzimet e tjera të Kompanisë. Sigurimi jepet për një periudhë mbulimi prej një viti.

Menaxhimi i riskut

Menaxhimi i riskut të pranimit është me rëndësi të madhe për kompaninë. Çdo kërkesë për sigurim kontrollohet nga pranuesit, bëhen foto të automjeteve, kontrollohen masat mbrojtëse si alarmet dhe garazhet dhe kontrollohet historia e kërkesave të personit të siguar. Bazuar në këtë dëshmi, Kompania lëshon ose jep një kuotë ose refuzon kërkesën për sigurim. Për të kontrolluar koston e riparimeve, Kompania gjithashtu ka marrëveshje me ofruesit e ndryshëm të shërbimeve të riparimit të automjeteve. Kompania ka një traktat të risigurimit që mbulon një pjesë të risqeve.

(iii) Sigurimi i pronës

Përmes sigurimit të pronës, kompania synon të kthejë klientin në gjendjen para ngjarjes së ndodhur të siguar. Kompania shpërblen palën e siguar për humbje të papritura ose të paparashikuara dhe dëmtim ose shkatërrim ndaj pronës së siguar për shkak të: zjarrit, rrufesë, shpërthimit, goditjes nga aeroplani, vjedhjes, thyerjes së xhamave dhe risqeve natyrore (tërmet, stuhi, breshër etj.. Dëmet paguhet deri në kufijtë dhe shumat e deklaruara në limitet e sigurimit të përfshira në secilën kontratë dhe nuk mund ta kalojnë totalin e siguar sipas kontratës. Sigurimi i pronës mund të perdoret për sigurimin e pasurive të paluajtshme. Kthimi për këtë produkt vjen nga diferenca e shumave të përgjithshme të paguara nga sigurimi i dëmeve të paguara më pak, komisionet e ndërmjetësve dhe shpenzimet e tjera të Kompanisë. Sigurimi jepet për një periudhë mbulimi prej një viti.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZHDIM)

d. Termet dhe kushtet e kontratave të sigurimit

(iii) Sigurimi i pronës (vazhdim)

Menaxhimi i riskut

Menaxhimi i riskut të pranimit është pothuajse më i rëndësishëm për kompaninë. Çdo kërkesë për sigurim kontrollon nga siguresit, sondazhet dhe fotografitë e ndërtesave janë bërë, dhe masat e sigurisë janë verifikuar.

Bazuar në këto prova, Kompania lëshon një kuotë ose refuzon kërkesën për sigurim. Primet e kuotuar varen nga vendndodhja, ndërtimi, masat e sigurisë, mbrojtjet nga zjarri dhe parametrat e tjerë të pronës së siguruar. Kompania gjithashtu ka një traktat risigurimi që mbulon të gjitha rreziqet në baza proporcionale.

(iv) Sigurimi shëndetësor

Qëllimi i policave të sigurimit shëndetësor është të sigurojë rimbursimin e shpenzimeve që rrjedhin nga vëmendja mjekësore e nevojshme përmes sëmundjes, lëndimit, lindjes dhe kujdesit preventiv dhe përfitimeve në rast vdekjeje ose paafësie të përhershme, që rezultojnë nga një aksident.

Shtirja bazë e mbulimit përfshin rimbursimin e kostove për shërbimet e mjekësisë së përgjithshme ose të shtrimit në spital, shpenzimet radiologjike, infermierin në shtëpi dhe transportin. Të gjitha këto shpenzime rimbursohen në bazë të termave dhe kushteve të produkteve të sigurimeve shëndetësore.

Përqindja e mbulimit nga Kompania është diku nga 80% deri në 100% dhe përfitimet për lindje, trajtim dentar, aparate dëgjimi, kujdesi psikiatrik, kujdesi parandalues dhe mbrojtja e të ardhurave kanë kufizime maksimale të mbulimit. Çdo kontratë e sigurimit shëndetësor përmban përjashtime të përgjithshme, siç nuk ka mbulim për kushtet ekzistuese shëndetësore.

Menaxhimi i riskut

Risku kryesor i sigurimit shëndetësor me të cilin përballlet Kompania është risku që i siguruari të sëmurët. Kompania menaxhon riskun nëpërmjet procesit të pranimit, përjashtimit të kushteve shëndetësore ekzistuese dhe ekzaminimit mjekësor para pranimit për klientët e rinj.

e. Përqendrimi i riskut të sigurimit

Pronat e siguruar nga Kompania janë të ekspozuara ndaj risqeve të ndryshme të tilla si, vjedhja, zjarri, ndërprerja e biznesit dhe moti. Dëmet që ndodhin si rezultat i stuhive, përmbytjeve, rrëshqitjeve, zjarreve dhe shpërthimeve janë të shpërndara në baza rajonale, që do të thotë se kompania duhet të menaxhojë me kujdes shpërndarjen e riskut të saj gjeografik.

Në rast të një tërmeti, pritet që kompania të ketë kërkesa të mëdha për dëmtim strukturor të pronave dhe ndërprerjeve të biznesit, ndërsa pronat janë të mbyllura për riparim.

Gjithsej ekspozimi agregat që Kompania është e gatshme të pranojë në territore të ndryshme për ngjarje të ndryshme, të tilla si katastrofat natyrore dhe humbjet e terrorizmit, përcaktohet nga Kompania. Pozita aktuale agregate monitorohet në kohën e pranimit të një risku.

Kompania menaxhon risqet e lartpërmendura nëpërmjet marrjes së mbulimit të risigurimeve. Vlerësimi i riskut kryhet periodikisht nga menaxheri i Sigurimit të Përgjithshëm dhe akumulimi i riskut vëzhgohet ose për grupet e klientëve apo rajoneve. Menaxhmenti nuk konsideron që ekziston një përqendrim domethënës i riskut të sigurimit në portofolin e Kompanisë më 31 dhjetor 2018.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZHDIM)

e. Përqendrimi i riskut të risigurimit (vazhdim)

Tabela më poshtë ilustron shpërndarjen e riskut, duke përdorur primin e shkruar të sigurimit:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Shëndeti dhe sigurimi në udhëtim	45.96%	44.20%
Sigurimi i automjeteve me përgjegjësi ndaj palëve të treta	37.04%	40.34%
Sigurimi i plotë i automjeteve motorike	7.14%	6.97%
Sigurimi nga zjarri	6.44%	6.39%
Sigurimi i përgjegjësive publike dhe profesionale	0.81%	1.01%
Aksidentet personale	2.35%	0.80%
Sigurimi i ekzekutimit të tenderve	0.27%	0.15%
Garancionet	0.00%	0.14%
Sigurimi KARGO	0.00%	0.00%
	100%	100%

Tabela më poshtë paraqet përqendrimin e detyrimeve të kontratës së sigurimit jo-jetë sipas llojit të kontratës:

	Detyrimet bruto	Detyrimet e riguruara	Detyrimet neto
Aksidentet personale	68,399	-	68,399
Shëndeti	485,435	-	485,435
Sigurimi i automjetet – Kasko	442,391	177,153	265,237
Sigurimi nga zjarri	193,170	148,065	45,105
Dëmtime tjera të pronës	337,442	261,011	76,431
Auto përgjegjësia	6,497,209	-	6,497,209
Garancionet	1,046	1461	7,707
Të përgjithshme	9,168	80	966
Asistenca	181,105	-	181,105
Gjithsej	8,215,365	587,770	7,627,594

31 dhjetor 2017	Detyrimet bruto	Detyrimet e riguruara	Detyrimet neto
Aksidentet personale	47,737	-	47,737
Shëndeti	268,632	-	268,632
Sigurimi i automjetet - Kasko	452,785	172,542	280,242
Sigurimi nga zjarri	128,356	111,073	17,284
Dëmtime tjera të pronës	72,027	46,905	25,122
Auto përgjegjësia	6,321,692	-	6,321,692
Garancionet	1,046	-	1,046
Të përgjithshme	7,860	1,461	6,399
Asistenca	128,424	-	128,424
Gjithsej	7,428,559	331,981	7,096,578

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZHDIM)

e. Koncentrimi i riskut të sigurimit(vazhdim)

Risku i dëmeve – jo-jetë

Risku i dëmeve është risku që numri i dëmeve ose shuma mesatare e dëmeve është më e lartë se sa pritej. Ky risk mund të materializohet për shkak të vlerësimeve të pasakta në procesin e sigurimit, ndryshimeve në praktikën gjyqësore, llojeve të reja të humbjeve, rritjes së ndërgjegjësimit të kërkesave, ndryshimeve në kushtet makroekonomike dhe raste të ngjashme.

Risku i kërkesave menaxhohet nëpërmjet hartimit të kushteve dhe tarifave të përshtatshme të policave të sigurimit, nënshkrimeve, monitorimit të koncentritimit të riskut sipas vendit ose zonës gjeografike dhe veçanërisht nëpërmjet programeve adekuata të risigurimit dhe retrocesionit.

Bazuar në ngjarjet e humbjeve dhe ndikimin e tyre të vogël në kompani, ne besojmë se masat e marra për menaxhimin e riskut janë adekuata dhe vlerësojmë se niveli i kërkesave për dëme do të mbetet në nivelin e njëjtë sikurse ishte në periudhën paraprake.

f. Zhvillimi i dëmeve

Në tabelën e mëposhtme është i listuar zhvillimi i dëmeve, në këtë tabelë janë të paraqitura obligimet e papaguara të dëmeve të cilat janë të përfshira në pasqyrat financiare, duke mundësuar krahasimin e zhvillimit të dëmeve të reja me dëmet nga vitet e mëparshme. Në fakt tabela paraqet aftësinë e kompanisë për të vlerësuar shumën totale të dëmeve. Vlerësimi rritet ose zvogëlohet varësisht nga shtrirja dhe shpeshtësia e dëmeve të papaguara. Pjesa e poshtme e tabelës paraqet barazimin e vlerës total të rezervës e cila është e përfshirë në pasqyrën e pozicionit financiar dhe vlerësimin e dëmeve kumulative. Informacioni në tabelë paraqet rishikimin historik mbi përshtatshmërinë e vlerësimeve të dëmeve të papaguara; përdoruesit e këtyre pasqyrave financiare janë të paralajmëruar lidhur me eksploatimin e tepricave ose mangësive të së kaluarës lidhur me humbjet e papaguara. Për shkak të paqartësive në procesin e përcaktimit të rezervave, vlera e këtyre rezervave nuk mund të konfirmohet saktësisht.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZHDIM)

f. Zhvillimi i dëmeve (vazhdim)

Accident year	2,002	2,003	2,004	2,005	2,006	2,007	2,008	2,009	2,010	2,011	2,012	2,013	2,014	2,015	2,016	2,017	2,018	Total
At the end of accident year	625,293	887,900	1,114,821	1,489,644	1,658,870	2,034,389	1,885,506	4,490,029	4,933,428	6,131,093	4,539,992	4,323,704	2,820,732	2,681,964	3,160,156	4,509,001	4,879,679	52,166,001
1 year later	680,675	1,012,692	1,232,268	1,794,946	2,214,946	2,500,439	2,378,885	5,218,507	5,826,844	6,131,093	4,841,267	4,797,105	3,304,997	3,134,622	3,721,934	4,871,351		
2 years later	687,682	1,071,492	1,265,331	1,932,972	2,311,569	2,571,779	2,557,166	5,522,969	5,838,742	6,895,082	4,984,591	4,851,703	3,511,999	3,240,321	3,882,347			
3 years later	697,954	1,128,728	1,310,535	1,989,953	2,326,731	2,601,833	2,690,983	5,692,950	5,955,477	7,264,678	5,073,486	4,899,584	3,555,283	3,287,723				
4 years later	699,954	1,217,634	1,340,082	1,952,948	2,439,439	2,655,488	2,787,030	5,795,203	6,023,512	7,331,145	5,119,125	4,889,320	3,653,403					
5 years later	733,439	1,254,254	1,394,481	1,981,101	2,442,244	2,642,358	2,836,412	5,817,842	6,155,164	7,411,534	5,109,926	4,972,646						
6 years later	753,618	1,255,914	1,401,283	1,997,741	2,448,161	2,635,061	2,876,690	5,860,785	6,161,430	7,453,725	5,210,829							
7 years later	764,374	1,250,535	1,430,234	1,998,512	2,468,041	2,657,468	2,890,013	5,874,666	6,174,217	7,464,169								
8 years later	755,861	1,257,415	1,454,659	1,997,731	2,478,448	2,648,945	2,909,640	5,873,474	6,356,246									
9 years later	760,278	1,256,857	1,456,819	1,999,191	2,503,678	2,637,749	2,900,860	5,889,770										
10 years later	760,278	1,270,343	1,456,388	2,002,315	2,503,678	2,637,469	2,900,878											
11 years later	760,703	1,270,343	1,457,785	1,998,815	2,490,246	2,628,496												
12 years later	763,703	1,266,492	1,457,785	1,996,815	2,490,641													
13 years later	763,703	1,266,492	1,457,785	1,993,775														
14 years later	763,703	1,266,492	1,464,322															
15 years later	773,653	1,266,492																
16 years later	771,153																	
Current evaluation	771,153	1,266,492	1,464,322	1,993,775	2,490,641	2,628,496	2,900,878	5,889,770	6,356,246	7,464,169	5,210,829	4,972,646	3,653,403	3,287,723	3,882,347	4,871,351	4,879,679	63,983,920
Cumulative payments Reserve for reported but not settled claims	(759,832)	(1,264,827)	(1,463,095)	(1,982,777)	(2,468,462)	(2,612,493)	(2,810,576)	(5,794,500)	(6,257,926)	(6,968,243)	(4,858,285)	(4,681,522)	(3,205,258)	(2,762,613)	(3,167,012)	(4,466,097)	(3,710,718)	(59,234,235)
	11,321	1,665	1,227	10,998	22,179	16,004	90,302	95,269	98,320	495,925	352,544	291,124	448,145	525,111	715,335	405,254	1,168,961	4,749,685

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZHDIM)

f. Zhvillimi i dëmeve (vazhdim)

(i) Analiza e ndjeshmërisë

Parametrat bazë që ndikojnë në rezultatet e një kompanie sigurimi janë raporti i humbjeve, raporti i shpenzimeve dhe të ardhurave nga investimet.

Simulimi deri më 31 dhjetor 2018	Humbja pas tatimit Tatimit	Kapitali vetanak dhe borxhi i varur	Kapitali i nevojshëm (Solvencia)
Pozicioni aktual i kapitalit	(390,497)	3,784,648	3,200,000
Rritje në treguesit e humbjes (ngjarje katastrofale))	(690,497)	3,484,648	3,200,000
Rritje në treguesit e shpenzimeve (+1.0 %)	(355,796)	3,819,349	3,200,000

Tabela e mësipërme tregon rezultatet aktuale të humbjes, kapitalit vetanak dhe kapitalit të nevojshëm të Kompanisë më 31 dhjetor 2018.

Simulimi është bërë dhe parametrat bazë janë ndryshuar gradualisht si më poshtë:

- Simulimi i një rreziku katastrofik (dëm i vetëm i madh ose dëme të shumta të vogla), që do të rriste shpenzimet e dëmeve për ngjarjet e vitit aktual në portofolin e pronës (për përshtatshmërinë e shembullit kemi vlerësuar një rritje të dëmeve prej 300,000 Euro). 300,000 Euro përfaqëson mbajtjen neto maksimale pas risigurimit të dëmeve.
- Simulimi i një rritjeje të shpenzimeve neto me 1.0%.

Kjo paraqet një rënie të rezultateve të Kompanisë dhe si rezultat Kompania do të reduktojë kapitalin e saj, ndërsa aftësia paguese mbetet e pandryshuar.

(ii) Testi i përshtatshmërisë së detyrimeve

Provizionet teknike janë të vlerësuara në bazë të supozimeve aktuale dhe Testet e Adekuatshmerisë së Detyrimeve ("LAT") janë kryer për të vlerësuar përshtatshmërinë e vlerave të bartura. Testet LAT janë kryer për çdo linjë biznesi dhe nuk lejohet asnjë përzierje e produkteve. Rezerva shtesë e papërcaktuar e riskut është vendosur për tejkalimin e raportit të kombinuar mbi 100%.

Risku i rezervës

Risku i rezervës është risku që provizionet teknike nuk janë të mjaftueshme për të mbuluar angazhimet e biznesit të sigurimeve të supozuara.

Gjatë ndarjes së provizioneve teknike, kompania merr parasysh çdo dispozitë teknike që shërben për të identifikuar nivelin e njësisë gjeneruese të mjeteve monetare, duke njohur kështu çdo mangësi të identifikuar në nivel të Kompanisë. Primet e paguara krijohen nga Kompania në baza proporcionale me nivelin e politikës së sigurimit. Përveç primeve të pafituara, kompania përcakton edhe rezerva për risiqet e pashpjeguara për ato kategori të sigurimit me një raport të kombinuar (raporti i humbjeve + raporti i shpenzimeve) më shumë se 100%.

Kompanitë e sigurimit i bëjnë këto analiza për shkak të ndryshimeve në metodologjinë e rezervave.

Disa njësi gjeneruese të mjeteve monetare ende duhet të fitojnë të dhëna mjaftueshëm të besueshme shumëvjeçare në lidhje me sigurimin e dëmeve nga viti i aksidentit, veçanërisht për sigurimin e IBNR. Për më tepër, portofolio në klasa të ndryshme të sigurimit janë aq të vogla sa që llogaritja e provizioneve të dëmeve të bazuara në trekëndëshat nuk pasqyron trendet tipike statistikore.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. MENAXHIMI I RISKUT TË SIGURIMIT (VAZHDIM)

Risku i rezervës (vazhdim)

Për këtë arsye, në fund të vitit janë përpiluar të dhënat e dëmeve të viteve paraprake (pjesërisht të vlerësuara) dhe janë në përputhje me vlerësimet pasuese të provizioneve të dëmeve për të njëjtat detyrime (originale) të ardhshme.

Transaksionet e instrumenteve financiare mund të kenë rezultuar në faktin se Kompania mban risqe shtesë financiare. Ato përfshijnë riskun e tregut, riskun e kredisë, riskun e likuiditetit dhe riskun e risigurimit. Secili nga këto risqe financiare është përshkruar më poshtë

6. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR

a. Risku i tregut

Risku i tregut është risku që vlera e drejtë ose rrjedhet e ardhshme të parasë së një instrumenti financiar do të luhaten për shkak të ndryshimeve në çmimet e tregut. Risku i tregut përfshin tre lloje të riskut: risku i kursit të këmbimit valutor (risku valutor), risku i normës së interesit (rreziku i normës së interesit) dhe risku i çmimit të tregut (risku i çmimeve).

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Kompania mat vlerat e drejta duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të vlerës së drejtë që pasqyron rëndësinë e inputeve të përdorura në bërjen e matjeve:

Niveli 1: Çmimi i kuotuar i tregut (i parregulluar) në një treg aktiv për një instrument identik;

Niveli 2: Teknikat e vlerësimit të bazuara në inputet e vëzhguara, ose drejtpërdrejta (d.m.th., si çmime) ose indirekt (d.m.th., Rrjedhin nga çmimet). Kjo kategori përfshin instrumentet, nëse ka të tilla, të vlerësuara duke përdorur: çmimet e tregut të kuotuara në tregjet aktive për instrumente të ngjashme; Çmimet e kuotuara për instrumente identike ose të ngjashme në tregjet që konsiderohen më pak se aktive; Ose teknika të tjera vlerësimi ku të gjitha inputet e rëndësishme janë direkt ose indirekt të vëzhgueshme nga të dhënat e tregut;

Niveli 3: Teknikat e vlerësimit duke përdorur inpute të konsiderueshme të pakontrollueshme. Përveç kësaj, në këtë nivel përfshihen investimet në filiale, pjesëmarrje dhe aksione të tjera të kapitalit neto të deklaruar me kosto, të cilat nuk kanë vlerë të besueshme të tregut.

Më poshtë është paraqitur analiza e instrumenteve financiare të matura ose të dhëna në informacionet shpjeguese të vlerës së drejtë sipas metodave të vlerësimit të përdorura në vitin 2017 dhe 2016:

31 dhjetor 2018	Niveli 1:	Niveli 2:	Niveli 3:	Gjithsej
Depozitat me afat	-	-	5,229,760	5,229,760
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	-	-	4,823,215	4,823,215
Toka, ndërtesa dhe lokale	-	-	2,967,684	2,967,684
Gjithsej pasuritë financiare	-	-	13,020,659	13,020,659

31 dhjetor 2017	Niveli 1:	Niveli 2:	Niveli 3:	Gjithsej
Depozitat me afat	-	5,722,441	-	5,722,441
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	-	-	4,185,932	4,185,932
Toka, ndërtesa dhe lokale	-	-	3,007,385	3,007,385
Gjithsej pasuritë financiare	-	5,722,441	7,193,317	12,915,75

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

6. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

a. Risku i tregut (vazhdim) *Risku valutës*

Risku i valutës është risku që vlera e drejtë e rrjedheve të ardhshme të parasë së një instrumenti financiar të luhetet për shkak të ndryshimeve në kursin e këmbimit valutë.

Transaksionet e kompanisë kryhen në Euro dhe nuk ka ekspozim ndaj riskut të valutës. Kompania kryen transaksione kryesisht në Euro për të përmbushur kërkesat nga rregulloret kërkesat të vetëvendosura të kapitalit. Rreziku i valutës në portofolin e investimeve menaxhohet duke përdorur parimet e përputhjes së pasurive / detyrimeve.

Përputhja e Pasurive/ Detyrimeve

Kompania menaxhon aktivisht pasuritë e saj duke përdorur një qasje që balancon cilësinë, diversifikimin, përputhjen e pasurive / detyrimeve, likuiditetin dhe kthimin e investimeve. Qëllimi i procesit të investimit është të optimizojë rregullimet në risqe për investimet në të ardhura, duke siguruar që pasuritë dhe detyrimet të menaxhohen në bazë të rrjedhës së parasë dhe kohëzgjatjes.

Risku i normës së interesit

Risku i normës së interesit paraqet riskun që vlera e një instrumenti financiar do të luhetet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe riskun që maturiteti i pasurive që mbajnë interes ndryshojnë nga maturiteti i detyrimeve të interesit që përdoren për të financuar ato pasuri. Kohëzgjatja për të cilën norma e interesit është e fiksuar në një instrument financiar tregon deri në çfarë mase është i ekspozuar ndaj riskut të normës së interesit. Pasuritë dhe detyrimet financiare të Kompanisë mbartin riskun e normës së interesit.

31 dhjetor 2018	Shënime	Deri në 6 muaj	6 muaj deri në 1 vit	Mbi 1 vit	Nuk bartin interes	Gjithsej
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	15	811,799			-	811,799
Depozitat me afat	14	-	5,085,907	143,853	-	5,229,760
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	9	-	736,782	4,086,433	-	4,823,215
Të arkëtueshmet nga agjentët dhe klientët	10	-	-	-	537,477	537,477
Pasuritë tjera	11	-	-	-	332,255	332,255
Gjithsej		811,799	5,822,689	4,230,286	869,732	11,734,506
Ekspozimi neto		811,799	11,645,378	8,460,572	1,739,464	22,657,213

31 dhjetor 2017	Shënime	Deri në 6 muaj	6 muaj deri në 1 vit	Mbi 1 vit	Nuk bartin interes	Gjithsej
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	15	-	-	-	605,277	605,277
Depozitat me afat	14	2,354,684	2,917,720	450,037	-	5,722,441
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	9	2,868,921	198,523	1,118,488	-	4,185,932
Të arkëtueshmet nga agjentët dhe klientët	10	-	-	-	481,945	481,945
Pasuritë tjera	11	-	-	-	318,791	318,791
Gjithsej		5,223,605	3,116,243	1,568,525	1,406,013	11,314,38
Ekspozimi neto		5,223,605	3,116,243	1,568,525	1,406,013	11,314,38

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

6. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

b. Risku kreditor

Primet që pranohen në rrjedhën normale të biznesit, investohen për të paguar detyrimet e mbajtësve të politikës së ardhshme. Kompania është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë në parane e gatshme në bankë, letrat me vlerë të borxhit të mbajtur deri në maturim, depozitat me afat, llogaritë e arkëtueshme nga agjentët dhe klientët dhe palët e risigurimit.

Maksimumi i riskut kreditor

Kompania menaxhon ekspozimin e saj ndaj riskut kreditor në baza të rregullta duke monitoruar nga afër ekspozimin e saj:

31 dhjetor 2018	Pa Vonesa, dhe jo të rëna në vlerë	Në vonës dhe jo të rëna në vlerë	Të rëna në vlerë	Provizioni	Gjithsej
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	811,799	-	-	-	811,799
Depozitat me afat	5,229,760	-	-	-	5,229,760
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	4,823,215	-	-	-	4,823,215
Të arkëtueshmet nga agjentët dhe klientët	312,337	123,570	292,061	(190,491)	537,477
Pasuritë tjera	332,255	-	-	-	332,255
Gjithsej	11,509,366	123,570	292,061	(190,491)	11,734,50

31 dhjetor 2017	Pa Vonesa, dhe jo të rëna në vlerë	Në vonësë por jo të rëna në vlerë	Të rëna në vlerë	Provizion i	Gjithsej
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	605,277	-	-	-	605,277
Depozitat me afat	5,722,441	-	-	-	5,722,441
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	4,185,932	-	-	-	4,185,932
Të arkëtueshmet nga agjentët dhe klientët	318,869	-	737,993	(574,917)	481,945
Pasuritë tjera	318,791	-	-	-	318,791
Gjithsej	11,151,310	-	737,993	(574,917)	11,314,386

c. Risku i likuiditetit

Risku i likuiditetit është relativisht i natyrshëm në biznesin e Kompanisë, pasi që disa pasuri të blera dhe detyrime të shitura mund të kenë karakteristika të likuiditetit që janë specifike. Nëse kompania do të kërkonte shuma domethënëse në një njoftim të shkurtër, duke tejkaluar kërkesat normale të parasë, mund të haste në vështirësi për të marrë çmime atraktive. Kompania monitoron likuiditetin e saj në baza ditore në mënyrë që të menaxhojë detyrimet e saj kur ato të bien.

Struktura e maturitetit

Kompania duhet të plotësojë thirrjet potenciale të përditshme në burimet e saj të parasë, veçanërisht nga kërkesat që rrjedhin nga kontratat e saj të sigurimit. Kjo shkakton riskun që paratë e gatshme të mos jenë të disponueshme për të shlyer detyrimet me një kosto të arsyeshme. Kompania menaxhon këtë risk duke vendosur kufizime minimale mbi përqindjen e maturimit të pasurive që do të jenë në dispozicion për të shlyer këto detyrime. Struktura e maturimit të pasurive financiare të Kompanisë e paraqitur më poshtë bazohet në afatin e mbetur deri në maturim:

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

6. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

c. Risku i likuiditetit (vazhdim)

31 dhjetor 2018	Shën im	Deri në 3 muaj	Prej 3 deri 6 muaj	Deri në 1 vit	Mbi 1 vit	Pa maturim	Gjithsej
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	15	491,780	-	-	-	320,019	811,799
Depozitat me afat	14	1,623,057	1,514,442	1,948,408	143,853	-	5,229,760
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	9	-	736,782	-	4,086,433	-	4,823,215
Të arkëtueshmet nga agentët dhe klientët	10	312,337	134,350	281,281	-	-	727,968
Pasuritë tjera	11	-	-	332,255	-	-	332,255
Gjithsej		2,427,174	2,385,574	2,561,944	4,230,286	320,019	11,924,997

31 dhjetor 2017	Shënim	Deri në 3 muaj	Prej 3 deri në 6 muaj	Deri në 1 vit	Mbi 1 vit	Pa maturim	Gjithsej
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	15	285,277	-	-	-	320,000	605,277
Depozitat me afat	14	1,552,396	655,859	2,917,720	450,037	146,429	5,722,441
Investimet në letrat me vlerë të Qeverisë	9	249,796	846,953	198,523	-	-2,890,660	4,185,932
Të arkëtueshmet nga agentët dhe klientët	10	318,869	93,852	69,224	-	-	481,945
Pasuritë tjera	11	-	-	318,791	-	-	318,791
Gjithsej		2,406,338	1,596,664	3,504,258	450,037	3,357,089	11,314,386

Kohëzgjatja mesatare e ponderuar e rezervës së dëmeve të Kompanisë është 2.62 vite.

31 dhjetor 2018	Shënim	Deri në 1 vit	1-3 vite	3 – 5 vite	5 – 11 vite	Gjithsej
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	17	3,505,798	2,032,800	1,228,425	1,448,342	8,215,365
Llogaritë e pagueshme për sigurime	19	553,645	-	-	-	553,645
Të pagueshme të tjera	20	362,825	-	-	-	362,825
Gjithsej		4,422,268	2,032,800	1,228,425	1,448,342	9,131,835

31 dhjetor 2017	Shënim	Deri në 1 vit	1-3 vite	3 – 5 vite	5 – 11 vite	Gjithsej
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	17	2,654,796	2,272,722	1,272,802	1,228,239	7,428,559
Te pagueshmet	19	732,993	-	-	-	732,993
Të pagueshme të tjera	20	672,781	-	-	-	672,781
Gjithsej		4,060,570	2,272,722	1,272,802	1,228,239	8,834,333

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

6. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

d. Risqet tjera

Ndryshimet në rregulloret e qeverisë për segmentet e biznesit në të cilat operon Kompania mund të ndikojnë në përfitim.

Biznesi i sigurimeve është subjekt i mbikëqyrjes gjithëpërfshirëse dhe zhvillimore në Kosovë. Qëllimi kryesor i këtyre rregulloreve është mbrojtja e të siguruarve. Ndryshimet në ligjet dhe rregulloret ekzistuese të sigurimit mund të ndikojnë në mënyrën në të cilën Kompania kryen biznesin e saj dhe produktet e ofruara. Përveç kësaj, ligjet e sigurimit ose rregulloret e miratuara dhe të ndryshuara herë pas here mund të jenë më kufizuese ose mund të rezultojnë me kosto më të larta sesa kërkesat aktuale.

e. Shpalosjet dhe vlerësimi i vlerës së drejtë

Vlerësimet e vlerës së drejtë, janë të bazuara në instrumentet financiare ekzistuese. Menaxhmenti i Kompanisë beson se vlera e drejtë e instrumenteve financiare ekzistuese për shkak të natyrës afatshkurtër nuk është materialisht e ndryshme nga vlera bartur.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

7. PRONA DHE PAJISJET

	Toka, ndërtesa dhe lokalet	Kompjuterët dhe pajisjet e ngjashme	Mobilje, dhe pajisje të tjera	Automjetet	Gjithsej
<i>Kosto ose Vlerësimi</i>					
Balanca më 1 janar 2017	3,250,000	16,264	341,920	128,120	3,736,304
Shtesat	-	4,286	17,397	-	21,683
Shlyerjet	-	(90)	(29,455)	(12,138)	(41,683)
Balanca më 31 dhjetor 2017	3,250,000	20,460	329,862	115,982	3,716,304
Shtesat	-	9,068	6,317	-	15,385
Shlyerjet	-	-	-	(60,690)	(60,690)
Balanca më 31 dhjetor 2018	3,250,000	29,528	336,179	55,292	3,670,999
<i>Zhvlerësimi i akumuluar</i>					
Balanca më 1 janar 2017	(202,914)	(11,592)	(315,234)	(74,037)	(603,777)
Shtesat gjatë vitit	(39,701)	(4,028)	(13,524)	(14,625)	(71,878)
Shlyerjet	-	86	28,902	9,057	38,045
Balanca më 31 dhjetor 2017	(242,615)	(15,534)	(299,856)	(79,605)	(637,610)
Balanca më 1 janar 2017					
Shtesat gjatë vitit	(39,701)	(3,714)	(10,842)	(9,904)	(64,161)
Shlyerjet	-	-	-	55,236	55,236
Balanca më 31 dhjetor 2017	(282,316)	(19,248)	(310,698)	(34,273)	(646,535)
<i>Vlera neto</i>					
Balanca më 1 janar 2017	3,047,086	4,672	26,686	54,083	3,132,527
Balanca më 31 dhjetor 2017	3,007,385	4,926	30,006	36,377	3,078,694
Balanca më 31 dhjetor 2018	2,967,684	10,280	25,481	21,019	3,024,465

Riklasifikimet rezultojnë nga një ushtrim i kryer nga menaxhmenti gjatë vitit për të verifikuar saktësinë e regjistrit të pasurive fikse dhe rishikimin në përputhje me rrethanat të dhënat e kontabilitetit.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)31k

8. PASURITË E PAPREKSHME

<i>Kosto</i>	<i>Softuer</i>
Balanca më 1 janar 2017	231,183
Shtesat	23,976
Balanca më 31 dhjetor 2017	255,159
Shtesat	9,271
Balanca më 31 dhjetor 2018	264,430
<i>Zhvierësimi i akumuluar</i>	
Balanca më 1 janar 2017	(170,777)
Shtesat gjatë vitit	(20,836)
Balanca më 31 dhjetor 2017	(191,613)
Shtesat gjatë vitit	(21,386)
Balanca më 31 dhjetor 2018	(212,999)
<i>Vlerat neto</i>	
Balanca më 1 janar 2017	60,406
Balanca më 31 dhjetor 2017	63,546
Balanca më 31 dhjetor 2018	51,431

9. INVESTIMET NË LETRAT MË VLERË TË QEVERISË

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Letrat me Vlerë të Qeverisë - të mbajtura për shitje	4,823,215	4,185,932
Gjithsej	4,823,215	4,185,932

Letrat me vlerë të qeverisë së Kosovës, me maturim që variojnë nga tre deri në dymbëdhjetë muaj kanë të ardhura që varion nga 0.38% - 0.70%. Obligacionet e qeverisë së Kosovës me maturim që variojnë nga 3 vjet në 10 vjet kanë ardhura që varion nga 3% - 6%.

Investimet financiare

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Letrat me vlerë të mbajtura për shitje	4,823,215	4,185,932
Obligacione të Republikës së Kosovës	4,086,432	2,890,660
Bono thesari të Republikës së Kosovës	736,782	1,295,272
Depozitat në banka	5,229,760	5,722,441
Depozitat afatgjata	143,853	450,037
Depozitat afatshkurtra	5,085,908	5,272,404
Gjithsej investimet financiare	10,052,975	9,908,373

Letrat me vlerë të qeverisë janë përcaktuar si të menaxhuara në baza me vlerë të drejtë, Niveli 3 (shihni Shënimin 6.). Vlerësimi i bazës së vlerës së drejtë ka rezultuar në një pagesë prej 132,456 Euro (2017: 118,333 Euro), për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018.

Të ardhurat prej 107,786 Euro (2017: 82,706 Euro) janë fituar nga Letrat me Vlerë të Qeverisë. Letrat me vlerë mbahen në NLB Prishtina.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe) 31/k

10. TË ARKËTUESHMET NGA AGJENTËT DHE KLIENTËT

Të arkëtueshmet që dalin nga biznesi primar i sigurimeve janë ulur nga viti në vit. Statistikat e mbledhjes dhe përbërja e të arkëtueshmeve janë përmirësuar gjatë viteve me të arkëtueshmet më të reja që janë subjekt i procedurave të arkëtimit

	31 dhjetor 2018			31 dhjetor 2017		
	Vlera Bruto	Lejimet	Vlera Neto	Vlera Bruto	Lejimet	Vlera Neto
Të arkëtueshme nga mbajtësit e policave	727,968	(190,491)	537,477	950,747	(468,802)	481,945
Të arkëtueshme nga agjentët e sigurimit	-	-	-	106,115	(106,115)	-
Të arkëtueshmet që dalin nga biznesi primar i sigurimeve	727,968	(190,491)	537,477	1,056,862	(574,917)	481,945

Lëvizja për lejimet për dëmtime është si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Balanca hyrëse më 1 janar	574,917	728,783
Lejimi/Shtesat (shenimi 25,26)	30,755	(39,339)
Shlyerja e të arkëtueshmeve të rëna në vlerë	(415,181)	(114,527)
Balanca më 31 dhjetor	190,491	574,917

Me 31 dhjetor, analizimi i vjetërsisë të arkëtueshmeve është si vijon:

31 dhjetor 2018	Jo në vonesë	Nga 0-30	Nga 30-60	Nga 60-90	Nga 90-180	Mbi 180 ditë	Gjithsej
Të arkëtueshme nga mbajtësit e policave	138,781	173,556	14,564	44,364	75,422	281,281	727,968
Të arkëtueshmet nga agjentët e sigurimeve	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	138,781	173,556	14,564	44,364	75,422	281,281	727,968

31 dhjetor 2017	Jo në vonesë	Nga 0-30	Nga 30-60	Nga 60-90	Nga 90-180	Nga 180 ditë	Gjithsej
Të arkëtueshme nga mbajtësit e policave	2,338	253,029	52,109	52,171	60,600	530,500	950,747
Të arkëtueshmet nga agjentët e sigurimeve	-	-	-	-	-	106,115	106,115
Gjithsej	2,338	253,029	52,109	52,171	60,600	636,615	1,056,862

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)31k

11. PASURITË TJERA

Pasuritë tjera në fund të vitit përbëhen nga:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Depozita për kartonin e gjelbër	125,000	125,000
Të arkëtueshmet nga risiguruesi (11 a)	98,299	81,146
Të arkëtueshmet për kërkesat në regres, neto (11 b)	30,595	25,447
Të arkëtueshmet nga dëmet korrespodente	19,415	-
Parapagimet për furnizuesit e mallrave dhe shërbimeve	31,082	28,110
Parapagimet ndaj punonjësve	2,194	6,082
TVSH e arkëtueshme	4,493	48,365
Të arkëtueshmet tjera	21,175	4,641
Gjithsej	332,255	318,791

Pasuritë tjera përfshijnë të ardhura të tjera afatshkurtëra të përllëgaritur dhe shpenzime të shtyra, interesin e përllëgaritur, qiranë dhe inventarin. Depozita për kartonin e gjelbër është garanci me Byronë Kosovare të Sigurimit lidhur me Memorandumin e Mirëkuptimit për njohjen reciproke të sigurimit të automjeteve ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Serbisë dhe përpunimin dhe pagesën e kërkesave si rezultat i aksidenteve të shkaktuara nga automjetet në juridiksionin e secilit, Nënshkruar më 23 qershor 2015 në Bruksel. Kjo depozitë nuk sjell interes.

11a. TË ARKËTUESHMET NGA RISIGURUESI

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Komisionet e arkëtueshme nga risiguruesi	39,400	36,495
Dëmet e arkëtueshme nga risiguruesi	58,899	44,651
Gjithsej	98,299	81,146

11b. TË ARKËTUESHMET PËR KËRKESAT PËR DËMSHPERBLIM- DETAJOHEN MË TUTJE:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Kërkesat për dëmshpërblim- në fillim	25,447	29,897
Shtesat	6,090	82,444
Provizioni në fillim të vitit	-	(86,894)
Provizioni i shtuar gjatë vitit	(942)	-
Gjithsej	30,595	25,447

12. PJESA E RISIGURUESVE PËR DETYRIMET E SIGURUARA

Në fund të vitit, pjesa e risiguruesit në detyrimet e sigurimit janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	Shtesa	31 dhjetor 2017
<i>Pjesa e risigurimit të detyrimeve dhe primit të pafutuar</i>			
Automjetet (MTPL dhe kasko)	130,822	(49,631)	180,453
Të tjera	188,419	32,943	155,476
	319,241	(16,688)	335,929
Pjesa e risigurimit të detyrimeve dhe kërkesave të dëmeve	587,771	255,790	331,981
Gjithsej	907,012	239,102	667,910

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe) 31k

13. KOSTOT E PËRVETËSUARA TË SHTYRA

Kostot e përvetësuara të shtyra përfshijnë kostot e përvetësuara të shtyra afatshkurtër që gradualisht janë marrë për kosto të përvetësuara në vitin 2016.

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Tatimi mbi Primet	132,720	129,080
Komisionet dhe pagat e operatorëve	396,276	289,211
Komisioni i BQK-së	35,834	34,852
Gjithsej	564,830	453,143
Lëvizja në shpenzimet e shtyra të blerjes gjatë vitit është si më poshtë:		
	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Kostot e përvetësuara të shtyra në fillim të vitit	453,143	427,719
Kostot e përvetësuara të paguara	1,106,476	833,727
Kostot e përvetësuara të ndodhura	(994,789)	(808,303)
Gjithsej	564,830	453,143

14. DEPOZITAT ME AFAT

Ndarja e depozitave me afat me afat maturimi mbi tre muaj, por më pak se një vit nga banka është si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
NLB	1,843,400	841,400
BKT	1,300,000	850,000
Zirat Bank	600,000	750,000
Banka Ekonomike	542,000	464,360
ProCredit	500,000	-
Banka për Biznes	400,000	714,212
TEB	-	870,000
IS Bank	-	1,200,000
Interesi i përllogaritur	44,360	32,469
Gjithsej	5,229,760	5,722,441

Depozitat me afat mbahen me institucione financiare vendase. Normat e interesit për depozitat me afat, gjatë vitit fiskal 2018, ishin midis 0.7% në 2.10% në vit (2017: 0.50% në 2% në vit).

Të ardhurat nga investimet prej 198,161 Euro përbëhen nga: të ardhura nga interesi 90,375 Euro të fituara nga llogaria rrjedhëse dhe depozitat me bankat, dhe pjesa tjetër janë të ardhura nga interesat nga letrat me vlerë (shih shënimin 9). Tatimi në burim prej 10% (2017: 10%) zbatohet në të ardhurat nga interesi në depozita me afat dhe mbrohet nga bankat me pagesën e interesit për kompaninë

15. PARAJA DHE EKVIVALENTËT E PARASË

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Paraja në dorë	133	59
Paraja në banka	811,666	605,218
Gjithsej	811,799	605,277

Ekuivalentët e parasë në banka përfshijnë llogaritë rrjedhëse prej 605,218 Euro (2016: 553,369 Euro) në Raiffeisen Bank, ProCredit Bank, TEB, Nova Lubjanska Banka Prishtina, Banka Private për Biznes, Banka Kombëtare Tregtare, Banka Qendrore e Kosovës, Banka Ekonomike, Ziraat Bank dhe IS Bank.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)31k

16. KAPITALI AKSIONAR

Kapitali aksionar i autorizuar, i emetuar dhe plotësisht i paguar është 3,228,050 Euro dhe përbëhet nga 107,602 aksione të zakonshme prej 30 Euro secila. Sava Re është 100% pronar i kompanisë.

Për të qenë në përputhshmëri të plotë me rregulloret e BQK-së për pasuritë financiare, mjaftueshmërinë e kapitalit, raportimin financiar, menaxhimin e riskut, investimet dhe likuiditetin, kompania mëmë ka dhënë një shtesë prej 2,199,990 Euro, të përbërë nga 73,333 aksione shtesë prej 30 Euro secili më 24 shkurt 2012, duke rivendosur shumën e kapitalit neto mbi minimumin e kërkuar prej 3,200,000 Euro.

Kapitali aksionar

Aksionarët	Numri i aksioneve	Përqindja (%)
PozavarovalnicaSavad.d.,Ljubljana	5,428,040	100%
Gjithsej	5,428,040	100%

17. DETYRIMET NGA KONTRATA E SIGURIMIT – REZERVA E DËMEVE

Lëvizja në vlerën bruto të provizioneve teknike të policave që mbajnë riskun e investimit.

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Më 01 janar		
Detyrimet bruto të sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	7,428,559	7,342,027
Rikuperimi i risigurimit	(331,981)	(207,110)
Detyrimet neto të sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	7,096,578	7,134,917
Humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve të ndodhura	5,800,116	4,473,663
Humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve të paguara	(5,269,099)	(4,512,002)
Detyrimet neto të sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve më 31 dhjetor	7,627,595	7,096,578
Rikuperimi i risigurimit	587,770	331,981
Detyrimet bruto të sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	8,215,365	7,428,559

Një matje e konsiderueshme e përvojës dhe gjyqimit është e përfshirë në vlerësimin e detyrimeve të papaguara të sigurimit, shpenzimet e fundit të cilave nuk mund të vlerësohen me saktësi në datën e raportimit. Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve përcaktohen në bazë të informacionit që aktualisht është në dispozicion. Megjithatë, është e natyrshme në natyrën e biznesit të shkruar se detyrimet përfundimtare mund të ndryshojnë si rezultat i zhvillimeve të mëvonshme.

Llogaritja e provizionit bruto për risqet e paskaduara sipas klasës së sigurimit

Sigurimi primar	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Provizionimi i risqeve të paskaduar		
Shëndeti	16,457	4,378
Sigurimi i automjetet – Kasko	8,248	48,529
Te tjera	4,835	
Gjithsej	29,540	52,907

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)31/k

18. DETYRIMET NGA KONTRATAT E SIGURIMIT– PRIMET E PAFITUARA

Rezerva e primit të papaguar sipas produktit përbëhet si më poshtë

Produkti	31 dhjetor 2018	Shtesa gjatë vitit	31 dhjetor 2017
Shëndeti	59,354	4,882	54,472
Automjetet	1,858,016	(39,074)	1,897,090
Pasuritë tjera	737,026	106,991	630,036
Gjithsej	2,654,396	72,799	2,581,598

Rezerva e riskut të paskaduar sipas produktit:

Produkti	31 dhjetor 2018	Shtesa gjatë vitit	31 dhjetor 2017
Shëndeti	16,457	12,079	4,378
Automjetet	8,248	(40,281)	48,529
Te tjera	4,835	4,835	-
Gjithsej	29,540	(23,367)	52,907

19. TË PAGUESHMET NGA SIGURIMI

Llogaritë e sigurimeve të pagueshme përbëhen nga:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Risigurimi i pagueshëm	276,318	398,847
Tatimi i primit i pagueshëm	111,011	109,404
Të pagueshmet ndaj fondeve të kompensimit	70,188	-
Kostot e pagueshme ndaj blerjes së policave	65,411	70,762
Të pagueshmet ndaj BQK-së	30,717	29,656
Provisioni për Kryqin e Kuq (shenimi 26)	-	124,324
Gjithsej	553,645	732,993

20. TË PAGUESHMET TJERA

Llogaritë e tjera të pagueshme përbëhen nga:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
TVSH e pagueshme	177,930	81,698
Të pagueshmet ndaj furnitorëve	53,041	199,527
TVSH e pagueshme	51,640	121,993
Të pagueshmet ndaj policembajtesve	17,480	38,545
Kontributet pensionale tëpagueshme	14,466	55,042
Tatimi në burim për pagat e pagueshme	-	156,558
Të pagueshmet të tjera	8,788	19,418
Gjithsej	323,345	672,781

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

21. HUATË

Gjatë vitit 2018, kompania ka marrë një hua nga një palë e lidhur në vlerë prej 640,000 euro. Kredia ka një afat prej katër vjetësh.

22. TË ARDHURAT E SHTYRA

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Komisioni për risigurimin e pafituar	79,606	69,672
Gjithsej	79,606	69,672

Komisioni i risigurimit të pafituar ka të bëjë me komisionet për primet e pafituara në datën e raportimit

23. PRIMET E SHKRUARA BRUTO

Primet e shkruara bruto sipas produktit për vitin përbëhen si më poshtë:

	Primet e shkruara bruto	Pjesa e risiguresve dhe bashkësiguresve	Shtesa bruto UPR (+/-)	Ndryshimi në UPR të risiguresve dhe bashkë siguresve (+/-)	Primi neto i fituar
31 dhjetor 2018					
Aksidentet personale	219,960	-	(1,191)	-	218,769
Shëndeti	3,504,181	-	(16,960)	-	3,487,221
Sigurimi i automjetet – Kasko	669,930	(250,481)	3,226	7,714	430,389
Zjarri dhe fatkeqësitë natyrore	418,080	(324,908)	(25,138)	13,867	81,901
Dëmtimet tjera të pasurisë	185,933	(144,160)	(4,332)	1,967	39,408
Auto pergjegjësia	3,473,033	(36,750)	76,129	-	3,512,412
Detyrimet e përgjithshme	75,496	(56,420)	31,646	(30,902)	19,821
Garancionet	25,234	(15,595)	(1,796)	(9,333)	-1,490
Asistenca	805,227	-	(111,015)	-	694,212
Gjithsej	9,377,074	(828,314)	(49,431)	(16,687)	8,482,643

	Primet e shkruara bruto	Pjesa e risiguresve dhe bashkësiguresve	Shtesa bruto UPR (+/-)	Shtesa në UPR të risiguresve dhe bashkë siguresve (+/-)	Primi neto i fituar
31 dhjetor 2017					
Aksidentet personale	66,641	-	13,984	-	80,625
Shëndeti	3,028,353	-	(20,648)	-	3,007,705
Sigurimi i automjetet – Kasko	578,480	(226,955)	(78,680)	1,915	274,760
Mallrat në transit					
Zjarri dhe fatkeqësitë natyrore	365,424	(274,796)	(21,126)	13,404	82,906
Dëmtimet tjera të pasurisë	165,105	(127,886)	(15,683)	9,372	30,908
Auto pergjegjësia	3,347,596	(72,600)	(168,556)	(1,942)	3,104,498
Detyrimet e përgjithshme	83,692	(74,565)	(43,686)	36,492	1,933
Garancioni	23,832	(14,875)	(9,368)	9,418	9,007
Asistenca	639,353	-	(103,335)	-	536,018
Gjithsej	8,298,476	(791,677)	(447,098)	68,659	7,128,360

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

24.SHPENZIMET E MARRJES NË SIGURIM

Shpenzimet e marrjes në sigurim për vitin përbëhen nga komisionet e blerjes. Kompania ka kontraktuar ndërmjetësues si: WVP, Raiffaisen Insurance Broker Kosova, Shield Broker, Risk Broker, Fersig me qëllim të shitjes së policave të sigurimit në emër të kompanisë.

25.KONTRIBUTET NDAJ BYROS KOSOVARE TË SIGURIMEVE ("BKS")

	31-Dec-18	31-Dec-17
Dëmet-Fondi i Kompensimit për Automjetet e pasiguruara	299,962	376,920
Dëmet-Sigurimi Kufitarë	155,358	91,042
Shpenzimet Administrative	144,727	140,092
TOTAL Shpenzimet BKS	600,046	608,055

Byroja Kosovare e Sigurimeve ("BKS") menaxhon sistemin për shitjen e detyrueshme të policave të sigurimit të automjeteve ndaj palëve së treta ("CTPL") në kufirin e Territorit të Kosovës ("arkë e përbashkët") për shoferët e automjeteve të huaja të regjistruara që nuk posedojnë një sigurim të tillë, në emër të të gjitha kompanive të sigurimeve të licencuara nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK") për të shitur sigurimin e TPL brenda territorit të Kosovës.

BKS i kthen çdo kompanie sigurimi një pjesë të primeve mujore bruto të marra (duke përfshirë TVSH-në dhe tatimin mbi primet, të cilat pastaj përfshihen në deklaratat vetanake të kompanive të sigurimit). Secila kompani e sigurimit kërkohet që t'i paguajë BKS-së për kërkesat dhe shpenzimet e tjera administrative të rezervës dhe aktivitetet e anëtarësimit të BKS-së sipas raporteve të llogaritjes së BKS-së.

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

26.TË ARDHURAT TJERA

	Të ardhurat nga interesi	Lejimi shlyrjeve	Të ardhurat tjera	Gjithsej
31 dhjetor 2018				
Të mbajtura për shitje	107,786	-	-	107,786
Depozitat	90,375	-	-	90,375
Lejimi për shlyrjen e të arkëtueshmeve	-	-	-	
Të ardhurat tjera	-	-	442,615	442,615
Total	198,161	-	442,615	640,776

	Të ardhurat nga interesi	Lejimi shlyrjeve	Të ardhurat tjera	Gjithsej
31 dhjetor 2017				
Të mbajtura për shitje	82,705	-	-	82,705
Depozitat	68,948	-	-	68,948
Lejimi për shlyrjen e të arkëtueshmeve	-	39,339	-	39,339
Të ardhurat tjera	-	-	264,311	264,311
Total	151,653	39,339	264,311	455,303

Të ardhura të tjera në vlerë prej 442, 615 euro janë të përbërë kryesisht nga:

- Kompania në vitin 2012 ka bërë një provizion për një detyrim të kushtëzuar për TVSH. Në vitin 2018, të gjitha mundësitë ligjore të këtyre paparashikimeve për t'u materializuar pushojnë së ekzistuari. Kështu, kompania vendosi të lirojë këto të papritura në vlerë prej 67,405 euro.
- Kompania gjatë vitit 2018 identifikoi pasivet që janë kryer gabimisht nga vitet e mëparshme. Për këto bilance, Kompania nuk ishte përgjegjëse për ndonjë palë, liroi ato në vlerë prej 148,835 .

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

26.TË ARDHURAT TJERA (VAZHDIM)

Kompania vendosi të bëjë një provizionim, për një humbje të mundshme që kompania mund të përballojë nga padia ligjore e sjellur nga Kryqi i Kuq i Kosovës. Kryqi i Kuq i Kosovës ka paditur kompaninë për pagesën e 1% të Premium bruto të shkruar mbi sigurimin e përgjegjësisë së palës së tretë motorike, e cila, siç pretendohet, është e detyrueshme sipas Ligjit për Kryqin e Kuq 03 / L-179 (neni 14.1.7). Kryqi i Kuq ka paditur kompaninë për 248,648 euro. Çështja është në proces gjyqësor. Kompania ka marr opinion të jashtëm ligjor për këtë çështje nga dy burime të ndryshme. Opinionet ligjore në mesin e elaborimeve të tjera, vijnë në konkluzionet e mëposhtme:

- Neni 14, paragrafi 1, nënparagrafi 7 është në kundërshtim me:
 - o Neni 46 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës
 - o Neni 1 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut
 - o Praktikat ligjore të Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut
 - o Neni 17 i Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut
 - o Ligji për investimet e huaja në Kosovë 04 / L-220

Bazuar në argumentet e mësipërme, kompania është e bindur se nuk ka detyrime ligjore për pagesën e 1% të të ardhurave të kompanisë, që rrjedhin nga neni 14-1-7 i Ligjit të Kryqit të Kuq.

27..SHPENZIMET ADMINISTRATIVE

Shpenzimet administrative për vitin përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Shpenzimet e stafit	1,173,032	1,103,936
Qiraja	158,045	173,557
Shpenzimet për mbikëqyrje të BQK-së	126,590	123,167
Zhvlerësimi dhe amortizimi	85,547	92,715
Shpenzimet e mirëmbajtjes	64,457	92,869
Shpenzimet e zyrës	53,722	70,509
Shpenzime te marketingut	42,608	15,501
Shpenzimet e borxhit të keq	36,636	-
Shpenzimet e komunalisë	35,304	57,983
Shpenzimet e telekomunikacionit	31,480	34,803
Shpenzimet e trajnimit	28,891	69,828
Shpenzimet e derivateve	23,954	18,644
Komisionet bankare	10,104	10,874
Shpenzimet e përfaqësimit	10,087	11,692
Sponsorimi dhe donacionet	1,501	8,043
Provizionimi për Kryq të Kuq	-	124,324
Premia gratis	-	65,415
Humbja nga shitja e pasurive	-	557
Shpenziem për borgje te këqija	-	73,670
Shpenzimet tjera	130,784	38,521
Gjithsej	2,012,742	2,186,608

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

28.Pozicionit jo kesh në pasqyrën e të ardhurave

Tabele vijuese paraqet pozicionin Jo kesh në PA, paraqitur ne pasqyrene rrjedhës së pasasë

	31-Dec-18	31-Dec-17
Shlyerja e llogarive neto të arktueshme	316,000	73,670
Premia gratis	24,900	65,415
Provisionimi për Kryqin e Kuq	36,636	21,237
Provizionimi i te arketueshmeve	-	124,324
Shpenzime te tjera kesh	101,969	-
Gjithsej shpenzimet jo kesh	479,505	284,646
Lejimi për provizionimin e TVSH-s	(137,357)	(227,998)
Lejimi i shlyerjeve	(148,835)	(39,339)
Lejimi i provisionimit për Kryqin e Kuq	(124,324)	
Gjithsej te hyrat jo kesh	(410,516)	(267,337)
Vlera net	68,989	17,309

29.ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT

(i) Rastet gjyqësore

Kompania është e përfshirë në procedurat rutinë ligjore në rrjedhën normale të biznesit. Nuk ka asnjë padi të rëndësishme të pazgjidhura më 31 dhjetor 2018, me përjashtim të dhënave më poshtë:

Më 27 dhjetor 2010 Agjencia Kosovare e Konkurrencës njoftoi kompaninë për vendimin e saj për të vendosur një gjobë prej 100,000 Euro kundër kompanisë për një "Marrëveshje të fshehtë ndërmjet kompanive të sigurimit në Kosovë për caktimin e çmimeve të primit". Një dënim i tillë u imponua edhe kundër disa kompanive të tjera të sigurimeve në Kosovë, të cilat gjithashtu ishin gjoja pjesë e kësaj marrëveshjeje.

Më 21 janar 2011, Kompania ka iniciuar një padi në Gjykatën Supreme të Kosovës kundër dënimit të Agjencisë së Konkurrencës së Kosovës, pasi e konsideron atë një vendim të paligjshëm. Çështja është ende në vazhdim dhe menaxhmenti nuk është në gjendje të përcaktojë rezultatin dhe si i tillë nuk është regjistruar ose nuk është përlogaritur më datë 31 dhjetori 2018.

Kompania në rrjedhën normale të biznesit të saj është e përfshirë në 629 kërkesa dhe raste gjyqësore. Përveç provizionit të regjistruar në këto pasqyra financiare në kuadër të rezervave të kërkesave, Kompania beson se nuk do të ketë asnjë provizionim shtesë për rastet në proceset gjyqësore.

	Shuma e	Numri i rasteve
Kërkesa të pazgjidhura deri më 31 dhjetor 2017	2,170,942	613
Kërkesa të pazgjidhura deri më 31 dhjetor 2018	2,441,960	629
Bilanci më 31 dhjetor 2017	2,170,942	613
Shtesa	1,311,709	245
Rastet e zgjidhura	1,040,692	229
Bilanci më 31 dhjetor 2018	2,441,959	629

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

29.ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT (VAZHDIM)

(ii) Zotimet e qirasë

Qiraja operative

Kompania ka hyrë në marrëdhënie kontraktuale të qirasë operative për objektet e saj me qira. Marrëdhëniet e tilla kontraktuale më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 përbëheshin si më poshtë

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Jo më shumë se 1 vit	28,080	25,512
Më pak se 1 vit	62,900	45,180
Gjithsej	90,980	70,692

30. TRANSAKSIONET MË PALËT E LIDHURA

Kompania ka marrëdhënie me palët e lidhura me aksionarët, bordin e drejtorëve dhe menaxhimin. Në vijim janë paraqitur palët e lidhura të Kompanisë dhe marrëdhëniet përkatëse:

- Sava Re – 100% Aksionar;
- Illyria Life Sh.a. – Vartëse (degë) e Sava Re;
- Primoz Mocivnik, Kryetar i Bordit të Drejtorëve (BD);
- Gianni Sokolic, Anëtar i Bordit (BD) dhe Drejtor gjeneral i Kompanisë;
- Robert Straka, Anëtar i Bordit (BD);
- Ramis Ahmetaj, Anëtar i Bordit (BD);
- Rok Moljk, Anëtar i Bordit (BD);

Transaksionet me Kompaninë mëmë

Kompania ka pasur transaksionet e risigurimit me palët e lidhura si në vijim:

31 dhjetor 2018	Të arkëtueshmet	Detyrime	Të ardhura	Shpenzime	Gjithsej
Sava Re	709,405	857,879	420,150	718,431	2,705,865
Primi i ceduar për periudhën				702,443	702,443
Riparimet e risigurimeve për periudhën			279,172		279,172
Komisioni i risigurimit			140,978		140,978
Detyrimet për primin e ceduar		128,104			128,104
Detyrimet tjera afatshkurtra		650,169			650,169
Primi i pafitur ndaj Sava Re	307,549				307,549
Kërkesat e pazgjidhura ndaj Sava Re	303,557				303,557
Risigurimi i detyrimeve të siguruara	98,299				98,299
Shpenzimet e interesit				8,356	8,356
Të ardhurat e shtyra nga komisioni		79,606			79,606
Shpenzimet tjera (veturat me qira)				7,632	7,632
Illyria Life	2,305	-	26,694	-	28,999
Të ardhura nga shërbimet e qirasë			26,694		26,694
Të arkëtueshmet nga shërbimet e ofruara	2,305				2,305
Kompensimet dhe përfitimet e				34,531	34,531
Kompensimet për menaxhmentin				34,531	34,531
Gjithsej	711,710	857,879	446,844	752,962	2,769,395

Kompania e Sigurimeve Illyria Sh.a.

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018

(vlerat në Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

30. TRANSAKSIONET MË PALËT E LIDHURA (VAZHDIM)

31 dhjetor 2017	Të arkëtueshmet	Detyrime	Të ardhura	Shpenzimet	Gjithsej
Sava Re	629,900	156,806	1,133,960	650,651	2,571,317
Premi i ceduar për periudhën	-	-	-	650,651	650,651
Riparimet e risigurimeve për periudhën	-	-	1,001,620	-	1,001,620
Komisioni i risigurimit	-	-	132,340	-	132,340
Detyrimet për primin e ceduar	-	152,990	-	-	152,990
Detyrimet tjera afatshkurtra	-	3,816	-	-	3,816
Primi i pafituar ndaj Sava Re	295,874	-	-	-	295,874
Kërkesat e pazgjidhura ndaj Sava Re	252,880	-	-	-	252,880
Risigurimi i detyrimeve të siguruara	44,651	-	-	-	44,651
Të ardhurat e shtyra nga komisioni	36,495	-	-	-	36,495
Illyria Life	5,789	-	23,155	-	28,944
Të ardhura nga shërbimet e qirasë	-	-	23,155	-	23,155
Të arkëtueshmet nga shërbimet e ofruara	5,789	-	-	-	5,789
Sava Tilia					
Detyrimet për primin e ceduar					
SAVA Osiguranje Skopje					
Shpenzimet tjera					
Kompensimet dhe përfitimet e menaxhmentit	-	-	-	38,976	38,976
Kompensimet për menaxhmentin	-	-	-	31,344	31,344
Shpenzimet tjera (veturat me qira)	-	-	-	7,632	7,632
Gjithsej	635,689	156,806	1,157,115	689,627	2,639,237

31. NGJARJET PAS DATËS RAPORTUESE

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas datës së raportimit që do të kërkonin shpalosje në pasqyrat financiare të Kompanisë.